

*„Tato důležitá kniha změní váš pohled
na výzvědnou službu mezinárodní
vztahy, roli tisku a řadu věcí
z politického zákulisí.“*

– James Woolsey, bývalý ředitel CIA

DEZINFORMACE

TAJNÁ STRATEGIE RUSKA,
JAK ZNIČIT ZÁPAD

ION MIHAI PACEPA

(BÝVALÝ ŠÉF RUMUNSKÉ ŠPIONÁŽE)

RONALD J. RYCHLAK

Bizbooks

Dezinformace

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

Bizbooks®

Ion Mihai Pacepa, Ronald J. Rychlak
Dezinformace – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2016

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

genpor. Ion Mihai Pacepa

a

prof. Ronald J. Rychlak

DEZINFORMACE

Tajná strategie Ruska, jak zničit Západ

Bývalý šéf špionáže odhaluje metody,
které se užívají k podryvání svobody,
k útokům na náboženství a k podpoře terorismu

BizBooks

Brno

2016

VĚNOVÁNÍ

Mary Lou, která mi pomohla podívat se na mou minulost americkýma očima.
— genpor. Ion Mihai Pacepa

Mé dceři Lindsey a všem Lindseyím v mém životě.
— prof. Ronald Rychlak

ŘEKLI O KNIZE

„Kniha *Dezinformace* popisuje dějiny dodnes utajované součásti studené války – utajované stejně dobře, jako byli utajováni agenti KGB v západních výzvědných službách. Je třeba ji číst, abychom plně pochopili, jak se komunismus snažil rozvracet vše, co mu stálo v cestě. Zkoumání studené války by bez *Dezinformace* – stejně jako bez *Svědka* od Whittakera Chamberse – bylo neúplné.

— JED BABBIN, bývalý zástupce náměstka ministra obrany a autor knih *In the Words of Our Enemies* a *Inside the Asylum: How the U.N. and Old Europe Are Worse Than You Think*

Pacepa s Rychlakem nás při odhalování zfalšované minulosti a lstivých pomluv zavádějí na cestu říší dezinformace. Poznáváme teorii i praxi velké lži, využívané proti křesťanství – proti popům a biskupům. Dozvídáme se, jak Kreml – dokonce i po zhroucení komunismu – pokračuje ve své válce proti Západu. Sledujeme, jak jsou dezinformace využívány k vyvolávání hluboké nenávisti proti Židům ve snaze mobilizovat islám jako beranidlo proti Izraeli a Americe, ve prospěch Ruska. Tuto knihu musí číst každý, kdo se chce dozvědět něco o silách, které přispívají k oslabení křesťanství a vzestupu militantního islámu.

— JEFFREY NYQUIST, autor knihy *Origins of the Fourth World War*, sloupkař a moderátor diskusního pořadu na rozhlasové stanici WIBG (Ocean City, New Jersey)

Jako Žid, který vyrůstal v New Yorku, jsem nenáviděl dokonce i samotné jméno papeže Pia XII. Ale po sedmi letech zkoumání a pročtení 46 000 stran shromážděných dokumentů jsem s údivem zjistil, že Pia XII. za války i po ní velebili a uctívali všichni Židé. Chcete-li se dozvědět, jak se podařilo v miliardě lidí vyvolat nenávisť vůči papeži, přečtěte si knihu generála Iona Mihaie Pacepy a profesora Rona Rychlaka o stále utajovaných dezinformacích Kremlu. Obrovská mašinérie spáchala nejohavnější atentát na charakter člověka ve dvacátém století a vyvolala obrovské napětí mezi Židy a katolíky. Musím vás však varovat: tato kniha je děsivá! Při její četbě se dozvíte, jak s vámi někdo ve snaze dosáhnout určitého cíle manipuluje jako s figurami na šachovnici. Zjistíte také, jak podnikání s dezinformacemi ještě dnes – a se strašlivými mezinárodními důsledky – rozděluje židovsko-křesťanský svět.

— GARY KRUPP, předseda správní rady nadace Pave the Way, zabývající se urovnáváním vztahů mezi světovými náboženstvími

Dva přední experti napsali knihu, která otevírá oči a demystifikuje činnost politického a historického bádání. Je to vášnivá a strhující snaha popsat komunistické metody cynického klamání, ďábelských spiknutí a zvráceně dovedného směšování propagandistických legend, vydávajících se za historické důkazy. Autoři prokazují úžasnou erudici a nabízejí unikátní vhled do nejhlubších tajemství sovětské a post-sovětské dezinformační mašinérie. Ion Mihai Pacepa jako jeden z nejvýše postavených pracovníků špionáže sovětského bloku z mravních důvodů opustil systém a statečně odhalil, jak tento systém podporuje terorismus. Kniha je mimořádným svědectvím uznávaného analytika komunistických intrik, machinací a manipulací.

— VLADIMIR TISMĂNEANU, autor knihy *Stalinism for All Seasons: A Political History of Romanian Communism*, ředitel Centra pro studium postkomunistických společností Marylandské univerzity a předseda rumunského Ústavu pro vyšetřování zločinů komunismu

Ti, kteří si nepamatují svou minulost, jsou odsouzeni k tomu, aby si ji zopakovali.

— GEORGE SANTAYANA, *Život rozumu*, díl 1, 1905

Výraz „kachna“, kromě běžného významu, se v Rusku používá k označení dezinformace. „Kachny letí“ znamená, že tisk publikuje dezinformace.

— PAVEL SUDOPLATOV, zástupce náčelníka sovětské zahraniční rozvědky;
Special Tasks (paměti), 1994

OBSAH

<i>Úvod R. Jamese Woolseye</i>	11
<i>Předmluva Paula Kengora, PhD.</i>	14

Část I. Oslava viníků, pošpinění nevinných

<i>Předehra</i>	20
1. Naverbován do <i>Securitate</i>	25
2. Skutečný význam glasnosti	30
3. Přeběhnutí do Ameriky	39
4. Černá magie dezinformace	46
5. „Krása“ dezinformace	51
6. Kremelské intriky	59
7. Stalinův střet s katolicismem	64
8. Nový nepřítel Kremlu	68

Část II. Anatomie dezinformační kampaně – Vytvoření „Hitlerova papeže“

9. Neúspěšný porod „Hitlerova papeže“	74
10. Kardinál Stepinac	88
11. Kardinál Mindszenty	103
12. Další machinace	112
13. Globální válka proti náboženství	116
14. Nová kruciáta Vatikánu	126
15. Teologie osvobození	130
16. Chruščovova válka proti Vatikánu	136
17. Přípravy na pošpinění Pia XII.	140
18. <i>Náměstek</i>	146
19. Hra	153
20. Pod každým kamenem dezinformace	160
21. Otisky prstů KGB	172
22. <i>Náměstkův antisemitismus</i>	186

23. Náměstkovy ideologické kořeny	192
24. Rolf Hochhuth	200
25. Nový pohled na <i>Náměstka</i>	212
26. Chruščovovo politické mrchožroutství	222
27. Hitlerův papež – kniha	226
28. Andropovův kokain	235

Část III. Křivé nařčení vlády USA jako smečky vrahů*

29. Konec americké nevinnosti	248
30. Chruščov: Pomník dezinformace	259
31. Operace „Drak“	269
32. Nový nezvratný důkaz o působení KGB	278

Část IV. Odhalení dnešní pavučiny klamu

33. Od dezinformace k terorismu	294
34. Putinova doba	301
35. Od „Hitlerova papeže“ k 11. září 2001	310
36. Jaderný terorismus Kremlu	315
37. Impérium KGB	320
38. Udržování mašinérie lži v provozu	327
39. Protiválečné hnutí	332
40. Marxův duch žije dál	343
41. Dezinformace v dnešní Americe	347
42. Od dezinformace k atentátu	356
43. Marxistické kultury osobnosti a těžká voda	366
44. Jak jsem se stal „špinavým židovským zrádcem“	373

<i>Doslov</i>	382
<i>Literatura</i>	388

ÚVOD

Tato pozoruhodná kniha změní váš pohled na výzvědné služby, mezinárodní vztahy, tisk a leccos ostatního. Generálporučík Ion Mihai Pacepa je nejvýše postavená osoba, která k nám přeběhla z nepřátelské tajné služby. Jako náčelník rumunské výzvědné služby se po dlouhá léta účastnil nejdůležitějších porad s hlavami států a podílel se na nejtajnějších diskusích našich nepřátel za studené války.

Generál Pacepa nám na začátku ukazuje, že v žebříčku toho, co rumunská a další tajné služby sovětského bloku v těchto letech dělaly, měl sběr informací velmi nízké postavení. Sběr informací byl podle něj „vždy víceméně irelevantní“. Mohu dodat, že ať s tím souhlasíte, nebo ne, je to pro období studené války přesný popis. Více tajných informací dnes získají hackeři u počítačů než agenti v terénu, kteří si pečlivě vybírají umístění tajných schránek.

Čím se tedy rumunští a sovětské špioni za studené války zabývali? Generál Pacepa by řekl „manipulacemi“, tzn. přepisováním dějin, pozměňováním záznamů, dokumentů atd. Ale k čemu vlastně dezinformace slouží? Například k takovým drobnostem, jako jsou úniky informací do médií, které mají poškodit pověst vůdce některého státu nebo náboženství, k podněcování a šíření antisemitismu, vyvolávání zášti vůči Spojeným státům nebo Izraeli v arabském světě. Sovětský vůdce a dlouholetý šéf KGB Jurij Andropov, očividně velký milovník dezinformace, to řekl takto: „Dezinformace je jako kokain. Když si šňupnete jednou nebo dvakrát, život

vám to možná nezmění. Ale když kokain užíváte denně, stanete se závislým, jiným člověkem.“

Někdo by mohl říci, že za studené války to bylo pochopitelné. Ale proč dnes? A proč mnohé vlády na Blízkém východě dělají v podstatě totéž, proč například šíří pomatené teorie o 11. září, že to udělala CIA nebo Mossad? Domnívám se, že je to naprosto jasné: diktátor potřebuje nepřítele, který slouží jako další argument k útisku jeho lidu. A k tomu se velmi dobře hodíme my.

Ze stránek této knihy vystupuje další sdělení. Komunismus je něco mezi žádnou a dysfunkční ideologií. S naší ideologií by souhlasil snad každý Američan: demokracie, vláda zákona a Amerika jako – Lincolnovými slovy – „poslední a nejlepší naděje na Zemi“. Většina z nás má také své vyznání, obvykle křesťanské nebo židovské. To v sovětském bloku a v našich současných nepřátelích vyvolalo snahu o provedení přesně zaměřeného útoku nebo lsti k poškození víry. K šíření antisemitismu, k pošpinění pověsti papeže a dalších předáků církve tím, že budou označeni za antisemity, přestože se za nacistické éry upřímně snažili Židy chránit.

Generál Pacepa také ukazuje, jak se lze bránit i velmi pečlivě sestavené dezinformaci, takové, jako byla například v šedesátých letech divadelní hra *Náměstek*, využívající doprovodnou literaturu pozoruhodnou upravenými fotografiemi, vytrháváním slov s kontextu a podobně.

Generál Pacepa píše, že v sovětském bloku se dezinformacemi zabývalo víc lidí, než kolik jich zaměstnávaly ozbrojené síly a obranný průmysl. Bylo to – a do určité míry stále je – pozoruhodné úsilí.

Navzdory tomu, že falešné obviňování bylo dovedeno do dokonalosti, navzdory veškerým zkušenostem a motivaci tajných služeb – diktátor musí mít nepřítele, při vstupu do 21. století vidíme, že Rusko není náš největší problém. Jeho demografie je špatná (nízká porodnost a délka života mužů) a lze očekávat, že počet obyvatel Ruska klesne v polovině století pod sto milionů. Rusko žije téměř výhradně z prodeje ropy a plynu (a hrozbu zastavení dodávek plynu využívá k nátlaku na své sousedy). Ale nedávné – a významné – nálezy břidličného plynu v mnoha zemích, včetně USA, Polska a mnohých dalších míst, mohou Rusku zasadit tvrdý úder. Z plynu už nemusí získávat tolik peněz a bude obtížnější jej využívat jako zbraň. A ruskou ropu mohou nahradit mnohem levnější pohonné hmoty využívající přírodní plyny, jako je metanol.

Nikomu z nás nebude líto stále se zmenšující a stále bezvýznamnější skupiny Rusů, kteří v polovině dvacátého století seděli za postranní čarou a zoufale si přáli, aby si jich někdo všiml, aby bral vážně je i jejich šikovné využívání lsti.

Generálu Pacepovi i jeho význačnému spoluautorovi prof. Ronaldu Rychlakovi se v této knize podařilo něco pozoruhodného. Nejenže nám pomohli pochopit dějiny a mnohé ze současných dezinformačních operací, které stále probíhají, ale nabídli nám také vhodný startovní bod k poznání, jak se jim bránit a jak je porazit. Stručně řečeno – otevřeli svět, o jehož existenci mnozí z nás nevěděli a téměř všichni, kteří něco tušili, jej výrazně podceňovali.

*R. James Woolsey, předseda správní rady
Nadace pro obranu demokracií, bývalý ředitel CIA*

PŘEDMLUVA

Otevíráte knihu, na kterou čekali mnozí z nás a na kterou – troufám si říct – čekaly *dějiny*. Od první do poslední strany je to skvostný zdroj fascinujících, nových informací, dlouho chybějící zlatá žíla nezbytně potřebného materiálu o studené válce, světlo pronikající do světa temnoty. Autoři jsou zcela výjimeční: Ron Rychlak jako znalec činnosti zejména za studené války nesmírně pomlouvaného papeže Pia XII. a katolické církve. Generálporučík Ion Mihai Pacepa, nejvýše postavený činovník tajných služeb, který kdy dezertoval ze sovětského bloku a jenž byl přímým účastníkem mnohých událostí v knize popsanych. Generál Pacepa nám může stále odhalovat pravdu a upozorňovat na lži – navzdory trestu smrti a odměně ve výši dvou milionů dolarů na jeho hlavu, již vyhlásil rumunský despota Nicolae Ceaușescu. Máme tedy vzácnou příležitost sledovat spolupráci vědce – znalce dějin náboženství – a očitého svědka podlých činů, které organizovali komunisté proti náboženství. Je to doslova setkání vědy s primárními zdroji.

Výsledkem je kniha, která současně ohromuje i rozhořčuje a někdy působí depresivně. Jsem v pokušení říct, že čtenáři nedokážou tuto knihu odložit, musejí to však udělat, jen proto, aby dokázali vstřebat obludnost informací a byli schopni temnou stranu nahlížet z odstupu. Člověk se do těchto míst může dívat jen chvíli, pak ucukne a musí si oddechnout. Je obtížné odolat nesmírné intenzitě toho, jak Sověti nelítostně, strašlivě a dlouhodobě očerňovali náboženství a věřící, intenzitě, kterou generál Pacepa a profesor Rychlak popisují. Ale vydržet musíme, jelikož tento příběh musí být vyřčen.

Každý, kdo studoval komunistické hnutí nebo se na něm podílel, ten ví, že komunisté pořádali kampaně využívající vše, co podle jejich názoru bylo možno využít v propagandě, pomáhající jejich cílům. Vladimír Lenin pronesl nechvalně známý výrok, že „jediná mravnost“, kterou bolševici uznávají, je ta, která prospívá jejich zájmům. Znamenalo to, že lež je zcela oprávněná, že každý cíl je legitimní a že lovecká sezóna identifikovaných cílů trvá neustále. Když k tomu připočítáme zášť a mravní relativismus, s nimiž Michail Gorbačov volal po „válce proti náboženství“, a přidáme síť servilních komunistických stran po celém světě, které byly plně oddané tomu, co George Kennan nazval „hlasem jejich pána“, jenž „spolehlivě“ zněl z Kremlu, máme před sebou doslova mezinárodní spiknutí, jehož účelem je demonizovat ty neposvátnější náboženské postavy, které Sovětům překážely. Účinným nástrojem tohoto trvalého úsilí je surová dovednost kremelských klamů, ohavná snaha bez mravních ohledů. Teprve nyní, díky generálu Pacepovi a profesoru Rychlakovi, získáváme dokumentovaný popis tohoto snažení a jeho zákeřných odnoží.

Celou knihou se vine postava papeže Pia XII. Je to zcela logické, jelikož v Piově případu dosáhla pomlouvačná kampaň, zahájená Sověty za Stalina i Chruščova, svého dna. Autoři popisují, že útoky proti Piovi začaly v roce 1945 ve vysílání moskevského rozhlasu. Tehdy se poprvé objevila nesmírně nespravedlivá nálepka s nápisem „Hitlerův papež“. Sověti věděli, že Pius XII. je smrtelnou hrozbou pro jejich ideologii, že komunismem pohrdá stejně jako nacismem. Proto Sověti zahájili nesvaté křížové tažení, jehož cílem bylo zničit papeže i jeho pověst, skandalizovat jeho ovečky a podnítit rozpor mezi vyznáními.

Pacepa a Rychlak naplno odhalují pomlouvačnou kampaň proti Piovi XII. Kdo si tuto knihu přečte, už nikdy nebude věřit, že by Pius XII. mohl stranit Hitlerovi či nacismu. A tuto knihu by si měl přečíst každý, kdo Pia XII. považuje za kontroverzní postavu. Nyní už nelze brát vážně názor nikoho, kdo to neudělal. Jestliže někdo prohlásí, že na Pia má negativní názor, protože to byl „Hitlerův papež“, je třeba mu položit otázku: „Četl jsi Pacepu a Rychlaka?“

Tato kniha bez pochybností ukazuje, že podlé mýty, jimiž se komunisté snažili Pia diskreditovat, nevědomky převzali mnozí mainstreamoví historikové a novináři. Tehdejší generace, která skutečnou historii zažila a znala vše z osobní zkušenosti, tento mýtus okamžitě odmítla. Mýtus se ale uchytil v dalších generacích, které to neprožily a neznaly. Postupně sílil, a to pošpinilo pověst slušného člověka, který měl Židy rád, při holocaustu jim pomáhal a dokonce jim osobně poskytoval přístřeší. Tyto pomluvy, které neměly žádnou oporu v realitě, neustále živila KGB a její komplicové. A tento dojem přetrvává dodnes. Je smutné sledovat propast, kterou vytvořili komunisté mezi katolíky, jež papeže Pia oprávněně uznávali, a dokonce ho chtěli

kanonizovat, a jejich židovskými přáteli. Udělali to komunisté a prošlo jim to – nebo přinejmenším procházelo do doby, než vyšla tato kniha.

Kniha přesvědčivě ukazuje, kde vznikaly ničivé lži, které se leckdy Piova případu ani netýkaly. Většina toho, co o minulosti víme nebo co si myslíme, že jsme se teprve nedávno dozvěděli, je důsledkem komunistických dezinformací. Jak autoři poznamenávají, je to válka, „která začala v roce 1945 a nikdy neskončila“. Sovětský svaz už neexistuje, studená válka také ne, ale válka mezi náboženstvími přetrvává a nevědomky ji ožívují oklamání vědci, kteří přijali „fakta“, jež vlastně nikdy žádnými fakty nebyla.

Těmto lžím bylo umožněno, aby se staly „dějinami“, aby se staly „pravdou“. Co je však pravda? Co jsou dějiny? Skutečné dějiny popisuje tato kniha. Z tohoto hlediska je to základní dílo, jímž začíná proces nápravy některých vážných omylů a neodpuštělně vadného „bádání“. A historikové a vědci musejí dobře pochopit, jak to generál Pacepa a profesor Rychlak dělají. Musejí přijmout základní koncepci, která vede historiky a vědce k pravdě – tedy k poznání ostudné a specificky sovětské taktiky dezinformace.

Je to rozhodující pohled. Pacepa a Rychlak mohli sepsat běžný popis sovětské perzekuce založený na pravdě. Avšak tím, že postupně odhalovali jednotlivé vrstvy, došli k hnijícímu jádru, a tím je dezinformace – v ruštině *дезинформация*. Generál Pacepa to samozřejmě už znal, zažil to, byl toho zdráhavým účastníkem. Ale teď, ve snaze to napravit, dokázal spolu s Rychlakem ukázat světu, jak lze se znalostmi o sovětských dezinformacích popsat mnohé z toho, co jsme nevěděli, a – což je ještě důležitější – většinu toho, v čem jsme se mýlili. Zaměřili reflektor do míst, která nabízejí historikům jednoznačné informace, jež jim dosud chyběly.

Využívání dezinformací bylo v Sovětském svazu tak rozšířené, že dokonce i definice dezinformace, publikovaná roku 1952 ve *Velké sovětské encyklopedii*, měla podobu dezinformace. Taková neupřímnost se mohla zrodit pouze v neskutečně zvráceném světě sovětského komunismu. Zesnulý Václav Havel mluvil o „komunistické kultuře lži“. A zde se to ukazuje znovu, otevřeně a nepokrytě. Generál Pacepa a profesor Rychlak nám z očí strhávají šupiny a díky tomu vidíme, že nelítostní pronásledovatelé přibíjejí na kříž celou církev.

Autoři se však nezajímají pouze o katolickou církev nebo z širšího hlediska o křesťanství. Tato průkopnická kniha neodhaluje pouze spiknutí, namířená proti Piovi XII. a lidem, jako byli kardinálové Stepinac, Mindszenty a Wyszyński. Ukazuje licoměrnost skupin, jako jsou Světová rada míru, Světová rada církví a Světová strana pracujících, krvavé prsty přísluhovačů od Vyšinského po rumunskou či bulharskou tajnou službu, sovětskou úlohu v teologii osvobození, vědomé i nevědomé

působení lidí, jako byli Romeš Čandra, Rolf Hochhuth, Erwin Piscator, I. F. Stone, Edward Keating a John Cornwell, vliv placených agentů, vlivových agentur a důvěřivců, makabrozní černou magii sovětského „politického mrchožroutství“ a mnohé další. Paradoxní je, že kniha osvětluje ohavný antisemitismus všech spiklenců, konstruuje původní kampaň kolem „Hitlerova papeže“ a dalších dezinformačních snah. Drsné procitnutí přináší kapitola o tom, jak Sověti využívali zákeřné *Protokoly sionských mudrců*. Pronásledovatelé Kristových stoupců přitom vzkřísili starou protizidovskou nenávist a šířili ji na Západě jako slovo Boží.

Antisemitismus, dokumentovaný touto knihou, je doslova šokující. Autoři popisují Andropovovu kampaň proti sionismu, podporu islámského terorismu a šíření nakažlivého antisemitismu a antiamerikanismu mezi blízkovýchodními Araby. V roce 1978 vysadil Sovětský svaz do islámského světa asi čtyři tisíce vlivových agentů, vyzbrojených tisíci a tisíci výtisků *Protokolů sionských mudrců* – a také vojenskými zbraněmi. Ateistický komunismus se snažil z radikálního islámu učinit svého sluhu. Extrémistické muslimy využívali sovětští manipulátoři, kteří doufali, že pošpiní judaismus a Izrael a křesťanství a Ameriku a Západ – a často s tragickými úspěchy. Vykonalí nejen teroristické útoky, ale také nechvalně známé činy „diplomatické“, jako je neslavná rezoluce OSN č. 3379, která prohlásila sionismus za formu rasismu.

Lze však želbohu říci, že to není nijak šokující, když vidíme, že pachatelé těchto různých podob nenávisti byli političtí bandité, kteří přitom jednali ve jménu mezinárodní ideologie, jež má ve 20. století na svědomí životy více než sta milionů lidí, tedy dvakrát víc, než kolik životů stály dvě světové války. A „bandité“ není příliš silné slovo, i když případnější by asi bylo říct *političtí gangsteři*. A jestli někomu tyto výrazy připadají přehnané... Pak ať raději začne číst, protože mu chybí vzdělání v ohavných věcech. Toto je ohavná sága sovětského klamu, kterou ze sebe chce člověk buď smýt, nebo – aha, ano – možná dokonce jít do kostela.

Kniha generálporučíka Mihaie Pacey a profesora Rona Rychlaka je dílem svobodných lidí. Odpusťte mi, když řeknu, že je to *dílo Boží*, jelikož mí andělé mě asi na chvíli zbavili mé vědecké objektivity. Generálu Paceyovi a profesorovi Rychlakovi musíme být nesmírně vděční za to, že nám ukázali, kde je ďábel, a podrobně popsali, co je dezinformace.

*Paul Kengor, PhD., profesor politických věd
Grove City College*

ČÁST I.

**OSLAVA VINÍKŮ,
POŠPINĚNÍ NEVINNÝCH**

PŘEDEHRA

Každý, kdo v průběhu staletí seděl na kremelském trůně – ať už to byl samodržavý car, komunistický vůdce nebo demokraticky zvolený prezident – byl posedlý myšlenkou učinit ze své země svůj pomník. A potlačit všechny projevy náboženství, které by mohly jakkoli narušovat jeho politické ambice.

Vládci Ruska kromě toho tradičně využívali jako nástroj k tajnému vykonávání svých grandiózních plánů politickou policii. Carismus, komunismus a studená válka sice možná už zmizely v minulosti, ale Kreml tyto tradice stále dodržuje.

Ruka Kremlu nakonec dosáhla i ke břehům Spojených států.

V březnu 1996 zasáhla svědomí Ameriky senzační zpráva. Národní rada církví (NCC) a Centrum pro demokratickou obnovu (CDR), dvě skryté marxistické organizace se sídlem v USA, uspořádaly společnou tiskovou konferenci, kde oznámily „obrovský nárůst“ počtu případů žhářství zaměřených proti černošským kostelům ve Spojených státech.

Prezident Clinton 8. června tuto informaci popřel v rozhlasovém projevu a navrhl, aby byl zřízen speciální federální oddíl, který to prošetří. Prezident emocionálně hovořil o svých „živých a bolestných vzpomínkách z dětství na vypalování černošských kostelů v mém rodném státě, Arkansasu“. Prohlásil, že hybnou silou těchto žhářů je „rasové nepřátelství“ a slíbil, že do vyšetřování se s plnou silou zapojí i federální vláda. Dne 15. června převedly Federální úřad pro vyšetřování a Úřad pro alkohol, tabák, palné zbraně a výbušniny dvě stovky federálních agentů do nového

oddílu, pověřeného vyšetřováním požárů černošských kostelů.¹ V červenci se začaly stále častěji objevovat zprávy o požárech černošských kostelů, tisk uveřejnil více než 2 200 článků o tom, co Centrum pro demokratickou obnovu označilo za „dobře organizované hnutí bílých šovinistů“.²

Zpráva se rozletěla jako stepní požár a slušných lidí se zmocnil vztek nad údajnými americkými rasisty, kteří páchali tak strašné zločiny. Světová rada církví (WCC) – mezinárodní sdružení národních rad církví – vyslala ze Ženevy do Washingtonu osmatřicet kněží, aby americké vládě a americkému lidu poskytli další informace o této neslýchané rasistické tragédii.³

Dne 13. července 1996 podepsal prezident Clinton zákon o prevenci požárů v kostelech, který ze žhářství v kostele udělal federální zločin. Poté 7. srpna také schválil uvolnění peněz, včetně 12 milionů dolarů na boj proti vypalování kostelů ve spolupráci s černošskými kongregacemi. Po několika dnech dala NCC v *New York Times*, *Washington Post* a dalších novinách otisknout inzerát, jímž hledala dárce peněz do svého nového „fondu proti vypalování kostelů“. Už 9. srpna napsal *Wall Street Journal*, že NCC „se podařilo vybrat téměř devět milionů dolarů“ a že příspěvky stále přicházejí „v množství přibližně 100 000 dolarů denně“.⁴

Pak ale bublina praskla. Soukromá skupina National Fire Protection Association (Národní asociace pro ochranu proti požárům) zjistila, že v posledních letech bylo mnohem méně požárů v kostelech než jindy, a policejní orgány jižních států nemohly potvrdit, že by kterýkoli z požárů byl rasově motivován.⁵ V Arkansasu za Clintonova dětství vyhořel – navzdory jeho „živým a bolestným vzpomínkám“ – žádný kostel a Národní rada církví byla obviněna, že si „falešnou zprávu o množství vyhořelých kostelů“ vymyslela.⁶

Obyčejní Američané považovali podvod NCC a CDR jenom za jakési přehánění a brzy na to zapomněli. Nikdo v USA ani v zahraničí se neptal, proč s takovou pomluvou vůbec přišly. Ale k politickým škodám už došlo.

Spojené státy, které za záchranu světa před zly nacismu a holocaustu zaplatily 405 399 životy, si uvědomily, že jsou teď pomlouvány jako neonacistická,

1 Scott Swett: Fanning Imaginary Flames: A Look Back at the Great Church Fire Propaganda Campaign. *American Thinker*, 11. července 2011.

2 Michael Fumento: A Church Arson Epidemic? It's Smoke and Mirrors. *Wall Street Journal*, 8. července 1996.

3 Swett: Fanning Imaginary Flames.

4 tamtéž

5 Fumento: A Church Arson Epidemic?

6 Swett: Fanning Imaginary Flames.

rasistická země. Během několika let více než 40 procent mladých Kanadánů považovalo Spojené státy za „zlo“⁷ a 57 procent Řeků při odpovědi na otázku, která země je demokratičtější, zda USA, nebo Irák, zvolilo odpověď „stejně“.⁸ Německá ministryně Herta Däubler-Gmelinová přirovnala nového prezidenta George W. Bushe k Hitlerovi.⁹ Přidali se i západní marxisté, například diktátor Hugo Chávez, který zničil Venezuelu. V roce 2006 škodolibě bavit Spojené národy nepřímou (avšak dobře pochopitelnou) poznámkou o americkém prezidentovi. Řekl: „Včera tu stál ďábel. Tady. Přímo tady. Ještě dnes je tu cítit síra.“¹⁰ V roce 2008 dokonce samy Spojené státy, přesněji někteří předáci Demokratické strany, začali o své zemi mluvit jako o „zahnívající rasistické, kapitalistické říši, která nedokáže poskytnout zdravotní péči chudým nebo opravit své rozpadající se školy“.¹¹

Klíč k pochopení významu lži o požárech černošských kostelů spočívá v dokumentovaných faktech, že Světová rada církví, která s průběhem přišla a rozšířila jej, byla od roku 1961 infiltrována a nakonec i ovládána ruskou tajnou službou. *Mitrochinův archiv*, rozsáhlá kolekce dokumentů sovětské rozvědky propašovaných ze Sovětského svazu v roce 1993, uvádí identitu a krycí jména mnohých kněží ruské pravoslavné církve, vyslaných během let do Světové rady církví se specifickým úkolem: ovlivňovat její politiku a rozhodování. Sovětská tajná služba nechala v roce 1972 zvolit metropolitu Nikodima (svého agenta s krycím jménem „Adamant“) předsedou WCC. V roce 1989 se dokumenty KGB chlubí: „Nyní je činnost WCC také naší činností.“¹² V roce 2009 se metropolita Kiril (agent „Michajlov“), od roku 1971 vlivný představitel Světové rady církví a po roce 1975 člen ústředního výboru WCC, stal patriarchou ruské pravoslavné církve.¹³

7 Arthur Weinreb: Poll – Over 40% of Canadian teens think America is “evil”. Canada FreePress, 30. června 2004.

8 Grecian Formula for Anti-Americanism. Wall Street Journal, 7. února 2003 (internetové vydání).

9 Nicholas Kravov: German Leader Links Bush’s „Style“ with Hitler’s. Washington Times, 20. září 2002 (internetové vydání).

10 Warren Hoge: A Speech That Khrushchev or Arafat or Che Would Admire. New York Times, 24. září 2006.

11 Tom Baldwin: Schools are still crumbling in ‘corridor of shame’ haunted by the old South. Times of London Online, 25. ledna 2008 (internetové vydání).

12 Christopher Andrew – Vasili Mitrokhin: The Sword and the Shield – The Mitrokhin Archive and the Secret History of the KGB.

13 Christopher Andrew – Vasili Mitrokhin: Russian Orthodox Church chooses between „ex-KGB candidates“ as patriarch. Times of London Online, 26. ledna 2009, cituje Andrew – Mitrokhin: The Sword and the Shield.

Popsané pomlouvačné útoky na Spojené státy a její církve nebyly přitom nic překvapivého. Ukazuje se na nich, jak Kreml po staletí dává při vykonávání své domácí i zahraniční politiky přednost složitým lstím. V činnosti tradičně cynických ruských vůdců, kteří se považují za jediné bohy, které lidstvo potřebuje, se náboženství objevuje často.

Manipulace Kremlu s náboženstvím v jeho politický prospěch se historicky datují do 16. století. Když se v roce 1547 Ivan IV. Hrozný prohlásil prvním ruským carem, učinil se také hlavou ruské pravoslavné církve. V roce 1589 byla samostatnost ruské pravoslavné církve uznána patriarchou v Konstantinopoli. Moskevské knížectví se teprve nedávno osvobodilo díky porážce Byzantské říše Turky. A právě z Byzance převzal Ivan myšlenku „souhry církve a státu“. Rozdíl byl v tom, že místo aby stát měl vládce a patriarchu jako v Byzanci, obě funkce vzal Ivan na sebe. Toto spojení úřadů přetrvalo u všech carů až po Mikuláše II., přes všechny sovětské vůdce od Lenina po Jelcina, a v dnešním Rusku žije v osobě Vladimíra Putina.

Ivan IV. byl také prvním pánem Ruska, který si zřídil svou politickou policii, *opričninu*, v podstatě samostatný soud. Vznikla v roce 1564 pod přímým Ivanovým vedením a byla využívána především k ovládnutí bojarů, kteří ohrožovali jeho vládu. Tato tradice žije stále, jen se mnohokrát změnila názvy – přes sovětskou a děsivě povědomou KGB (*Komitet gosudarstvennoj bezopasnosti* – Výbor pro státní bezpečnost) až po dnešní FSB (*Federalnaja služba bezopasnosti* – Federální bezpečnostní služba). Ruská politická policie vždy zodpovídala za udržování pořádku v církvi i státu, v souladu s rozkazy, které vydával muž, sedící na kremelském trůnu.

Až do druhé světové války bylo Rusko v podstatě izolacionistické – pro cizince přímo nevyzpytatelné – a rádo přistupovalo k řešení problému nepřímou a utajeně, nestavělo se k nim čelem. Ostatní svět přitom Rusko nepovažoval za hrozbu. Před staletími se ruští carové příliš nesnažili utajit svůj vliv při vykonávání klamů. Jejich politické horizonty končily v podstatě na hranicích Ruska a věděli, že ruští venkované mají ve svého cara a ve svou pravoslavnou víru, kterou představoval, nekonečnou důvěru. Zahraniční hosté nebyli bráni obvykle v úvahu, ale to nebylo důležité. Například v devatenáctém století Astolphe markýz de Custine rozsáhle psal o svých cestách po Rusku. Horoval proti „obratnosti ve lhaní“ a „přirozeném klamání“, s nimiž se v roce 1839 setkal, například když se car snažil ohromit hosta z Francie velkolepým osvětlením císařského paláce. Toto divadlo mělo zakrýt fakt, že stovky diváků utonuly, když náhlý poryv větru převrátil jejich čluny. „Pravdu se nikdy nikdo nedozví,“ napsal si markýz do deníku, „a v novinách nebude o tragédii jediná

zmínka – zneklidnilo by to carevnu a nepřímou obvinilo cara.¹⁴ Na konci své cesty Custine dodává: „V Rusku je všechno klam.“¹⁵

V období před druhou světovou válkou začal kremelský vládce vážně přemýšlet o světové dominanci a měnil organizaci a pověření své zahraniční rozvědky. Všude na světě se zahraniční tajné služby zabývají především sbíráním informací, které slouží hlavě státu jako pomoc při vykonávání zahraniční politiky, ale v Rusku a později v celé ruské sféře zájmu byl tento typ úkolů víceméně nepodstatný. Cílem bylo manipulovat budoucnost, nikoli pouze dozvídat se o minulosti. Konkrétněji – podstatou je fabrikovat novou minulost nepřátelských cílů tak, aby se změnilo jejich vnímání světem. Kromě zaměření na západní vlády – dnes především na Spojené státy – začal Kreml za nebezpečné cizí hrozby považovat i vlivná západní náboženství.

A tím se dostáváme k titulu této knihy. Od druhé světové války je *dezinformace* nejúčinnější zbraní Kremlu v jeho válce proti Západu, zejména proti západním náboženstvím. Tuto tajnou „vědu“ vynalezl Josif Stalin a dal jí francouzsky znějící název, čímž předstíral, že je to špinavá západní metoda. Jak tato kniha ukáže, Kreml tajně – a úspěšně – zostouzel vlivné římskokatolické preláty a vše vyvrcholilo v osobě papeže Pia XII. Kremlu se téměř podařilo spáchat atentát na papeže Jana Pavla II. Kreml přišel s teologií osvobození, marxistickou doktrínou, která obrátila mnohé evropské a latinskoamerické katolíky proti Vatikánu a Spojeným státům. Podporoval antisemitismus a mezinárodní terorismus. A podnítil antiamerickou revoltu v islámském světě.

Navzdory zániku sovětského komunismu jsou dezinformace a jejich tajný mezinárodní aparát ještě dnes velice živé a daří se jim. Neustále křiví pohled milionů lidí na Spojené státy, neustále manipulují náboženstvím – každým náboženstvím – a hrají významnou roli při dnešním rozdmýchávání mezinárodního terorismu.

Mao Ce-tung by byl hrdý. Právě on pronesl známou větu, že stokrát opakovaná lež se stane pravdou.

14 Astolphe, Marquis de Custine: *Journey for Our Time – The Russian Journals of the Marquis de Custine*, ed. a překl. Phyllis Penn Kohler. Washington, DC, Regnery Gateway 1987, s. 171.

15 Tamtéž, s. 7.

NAVERBOVÁN DO *SECURITATE*

Když jsem se stal důstojníkem rozsáhlé zpravodajské komunity sovětského bloku a její dezinformační mašinérie, bylo mi teprve jednadvacet let. A celý můj svět se rázem převrátil vzhůru nohama.

Až do té doby jsem chtěl v životě jedině – dostat se do „Ameriky“. Takový byl celoživotní sen mého otce. Většinu pracovního života strávil jako vedoucí servisního oddělení bukureštské pobočky americké automobilky General Motors a byl pevně odhodlán, že jednou sebere rodinu a emigrujeme do Detroitu, kde měl příbuzné. Znemožnila mu to 2. světová válka a potom sovětská okupace Rumunska. Byl proto nucen svůj sen opustit, ale ještě předtím stačil svou lásku k Americe předat mně, svému jedinému dítěti. Jakmile Spojené státy po válce znovu otevřely své velvyslanectví v Rumunsku, stal jsem se jeho nadšeným návštěvníkem a brzy jsem vstoupil i do Mladých přátel USA, organizace sponzorované americkou vládou.

Navíc můj tehdy nejlepší přítel, starší kluk a můj idol, už do Spojených států emigroval a čekal tam na mě. Byl to syn inženýra zaměstnaného u americké ropné společnosti v Rumunsku, můj soused a rádce v době, než před začátkem druhé světové války odešel studovat do Ameriky. V říjnu 1944 jsem spatřil mladého poručíka americké armády, který zíral na rozvaliny dříve solidního, jednopatrového domu,

kde žila naše rodina. Dům byl zničen 4. dubna 1944, při prvním náletu Američanů na Bukurešť. Ukázalo se, že ten poručík byl můj přítel.

Jediné, co ze sebe dokázal vypravit, když viděl, že i jejich dům je pryč, bylo: „Kde je máma?“

„Zemřela při náletu 4. dubna,“ odpověděl jsem.

Můj přítel, nyní „poručík Bota“, očividně otřesený, řekl: „Ten den jsem letěl s perutí, která na Bukurešť shodila bomby.“

Objali jsme se.

„Podívej se,“ řekl mi po pár dnech, před opětovným odjezdem z Rumunska, „v Americe mám hezký dům. Může to být tvůj domov, stejně jako můj.“

Jak se tedy stalo, že jsem skončil v rumunské komunistické politické policii, v Securitate, a ne v Americe?

Řeknu to stručně: zavinila to moje hloupost. Když jsem odmaturoval, chtěl jsem před odchodem do Ameriky získat inženýrský diplom. V létě roku 1947, když už jsem byl přijat na bukurešťskou polytechniku, mělo Rumunsko koaliční vládu s jen několika komunistickými ministry, a cestování do zahraničí nebylo nijak omezeno. Po několika měsících však komunisté svrhli krále, obsadili celou vládu a zavřeli hranice.

V lednu 1951, když studium končila první generace rumunských inženýrů a ekonomů vyškolených za komunistické vlády, jsem byl odveden do mohutné zpravodajské mašinérie sovětského bloku. Za vlády sovětského komunismu, kdy stát platil celé vzdělání, si absolvent nemohl zaměstnavatele vybírat. Vláda rozhodla, kde kdo bude pracovat, a bylo to.

Byl jsem nešťastný. Ale nevěděl jsem, co vlastně znamená Amerika, a nedokázal jsem plně pochopit rozsah svého neštěstí. A současně jsem nevěděl, co to znamená *Securitate*. Navíc jsem si právě začal užívat jisté popularity mezi ostatními studenty, jelikož satirický časopis *Ariciul* (Ježek) tiskl mé kreslené vtipy. Po okupaci Rumunska nacistickými vojsky a přeměně bukurešťské filiálky General Motors na opravnu vojenských automobilů, si otec otevřel svůj autoservis. Byla to jediná dílna v Rumunsku, která opravovala americké vozy, a dařilo se mu tak, že mi jako odměnu za přijetí na techniku koupil auto. Tento malý Peugeot pro mě mezi kolegy znamenal výhodu, auto měli z dvou tisíc studentů jenom dva další kluci.

Říká se, že mezi slepými je jednooký králem. A právě tak jsem na tom byl v Securitate. Tato organizace, založená teprve před několika lety, byla zaplněna narychlo povolnými horníky a dělníky. Byli považováni za politicky spolehlivé, ale málokterí z nich věděli, jak se drží tužka. Ve srovnání s nimi jsem byl génius. Můj otec, jenž začínal jako klempíř v otcově dílně, byl rozhodnut, že jeho jediné dítě

nikdy v životě nevezme do ruky kladivo, a tak všechny ušetřené peníze utrácel za mé vzdělání. V devíti letech jsem uměl hrát na housle Beethovenovu *Kreutzerovu sonátu*, ve dvanácti jsem se na hudebních večírcích, které jsem pořádal pro spolužáky, předváděl s Berliozovou *Idée fixe* a v šestnácti jsem přednášel o Proustově *Hledání ztraceného času*.

Vzdělání však nebylo jediným faktorem, který ovlivnil mou kariéru v tajné službě. Několik měsíců po vstupu do Securitate si mě zavolal můj šéf, kapitán Fănel Lazarovici, a nařídil mi, abych se druhý den ráno hlásil v kádrovém (osobním) oddělení. Kádrové, to bylo tehdy v celé zemi obávané slovo a náčelník kádrového oddělení Securitate, to už byla úplná hrůza. Alespoň tak se to mezi mými kolegy šeptalo. Stačilo, aby hnul prstem, říkali, a člověk může být povýšen, degradován, nebo by mohl také úplně zmizet. Já jsem samozřejmě celou noc nezamhouřil oko.

Když jsem toho dubnového rána 1951 klepal na dveře s cedulkou *Director de Cadre*, košile se mi potem lepila na záda. Dozvěděli se snad o mých návštěvách amerického velvyslanectví? Nebo o odznáčku s portrétem krále, který jsem dřív nosil? Nenápadně jsem zatnul svaly na krku, abych zjistil, jestli mám řetízek. Že by za všechno mohl na něm zavěšený křížek?

Ocitl jsem se v pracovně o rozměrech tenisového kurtu. Postavil jsem se do pozoru a zvolal „Zdravím vás, soudruhu plukovníku! Podporučík Ion Mihai Pacepa se hlásí!“

„*Čort vazmi!*“ ozvala se zpoza stolu hlasitá ruská slova. „To mě vem čert! Ty jsi už velký chlap!“

Chvilí mi trvalo, než jsem hlas poznal. Ten buldok v uniformě, který seděl za stolem, byl syn spolupracovníka mého otce v bukureštském autosalónu General Motors. Jeho otec byl Carol Demeter; jak jsem na něj mohl zapomenout? Od roku 1938, kdy byl Carol Demeter zatčen za komunistickou činnost, až do roku 1944, kdy ho propustili sověšští vojáci, se můj otec osobně staral o to, aby jeho manželce a synovi nic nescházelo.

„Vzpomínáš si, jak mi tvůj táta dal jednou pár facek?“ zeptal se plukovník. Přitom na mě ježil knír jako dikobrazí ostny.

Skoro jsem se zhroutil. Jak bych mohl zapomenout? Byl jsem s otcem, když konečně Demeterova syna našel. Před několika týdny zmizel z domova a potloukal se s partou povalečů. Otisk těžké ruky mého otce na mladíkově levé tváři jsem měl stále v paměti. Mě otec nikdy nebil. Vychovával mě slovy, nikoli ranami.

„No,“ řekl plukovník Demeter, když jsem konečně dokázal kývnout, „ta facka ze mě udělala chlapa.“ Řekl mi, že brzy po té ráně se začal učit tesařem, jako byl jeho

otec, pak že vstoupil do komunistické strany a dostal se do Sovětského svazu. „Teď přišel čas, abych to tvému otci oplatil.“

Můj otec mi nikdy ani slůvkem nenaznačil, že by o mně s plukovníkem Demeterem kdy mluvil. Ale plukovník mi řekl, že spolu hovořili a následujících deset let jsem téměř fyzicky cítil, jak mě chrání jeho ruka. Že se o mě stará, naznačil jen jednou – v roce 1954, když zajistil, aby byl můj otec pohřben s velkými vojenskými poctami. Při pohřební řeči mi Demeter – tehdy už generál Securitate – položil tlapu na rameno a k rakvi pronesl: „Odpočívej v pokoji. Tvůj syn je v dobrých rukou.“

V březnu 1953 potupně zemřel Stalin, když se snažil v horké sauně vystřízlivět po dlouhé pitce se svým brachem Nikitou Chruščovem. Dnes už jen málokterý Rus přizná, že Stalina zbožňoval. Stejně tak v Německu bylo po druhé světové válce obtížné najít obdivovatele nacismu. Ale 6. března 1953, při Stalinově pohřbu, lkaly na Rudém náměstí čtyři miliony lidí. Sirény kvílely, zvony duněly, auta troubila a práce v celé zemi se zastavila. Celý sovětský blok cítil, že s mužem, jenž byl synonymem komunismu, odchází do zapomnění celá historická éra.

V té době jsem už byl důstojníkem tajné služby sovětského bloku. Ještě jsem však nevěděl, že pro sovětského vůdce je jeho obraz tak důležitý, že kvůli němu udělá cokoli – dokonce nechá zabít a věznit miliony lidí, přepisovat dějiny, ničit instituce, manipulovat náboženství a měnit tradice, vše ve snaze prohlásit se za svatého nebo demonizovat své konkurenty a nepřátele. Brzy poté jsem byl však jmenován do úzkého kruhu nesmírné dezinformační mašinérie despoty, která se o veškeré budování tohoto obrazu starala.

Stalinův nástupce Nikita Chruščov zahájil svou vládu popravami celého vedení Stalinovy politické policie na základě obvinění ze zrady, aby tak dal najevo, že zločiny svého předchůdce odsuzuje. To se v Sovětském svazu stalo při změně vládců doslova obřadem. Pouze jediný z prvních osmi náčelníků sovětské státní bezpečnostní služby mezi lety 1917–1954 skončil přirozenou smrtí. Semjon Ignatěv zmizel v roce 1953, pak se ale znovu objevil na nějakém provinčním místě a v roce 1983 zemřel.¹⁶ Felix Dzeržinskij, zakladatel této organizace, zemřel v roce 1926 po hádce se

16 Norman Polmar – Thomas B. Allen, *The Encyclopedia of Espionage*. New York, Gramercy Books 1997, s. 276. Pacea v Rumunsku věděl jen to, že Ignatěv zmizel. DIE se domnívala, že byl zabit.

Stalinem a za podezřelých okolností na infarkt.¹⁷ Ostatní byli buď otráveni (Vjačeslav Menžinskij v roce 1934), nebo popraveni jako zrádci a špioni (Genrich Jagoda v roce 1938, Nikolaj Ježov v roce 1940, Lavrentij Berija a Vsevolod Merkulov v roce 1953 a Viktor Abakumov v roce 1954).

Aby měl Chruščov jistotu, dal popraviti také náčelníka své špionáže Vladimíra Děkanozova a ve funkci ho nahradil generálem Alexandrem Sacharovským, sovětským poradcem rozvědky v Rumunsku, jenž byl *de facto* mým šéfem a rádcem. Tak jsem se dostal do Chruščovovy blízkosti. V následujících letech jsem byl prostrkán na vrchol rumunské tajné služby a podílel jsem se na Chruščovových nejdůležitějších zahraničně politických projektech, od brutálního potlačení maďarského povstání v roce 1956 přes stavbu Berlínské zdi po provokace při kubánské raketové krizi.

Po mnoha letech, když jsem na tyto události pohlédl, došlo mi, jak jsem byl vtažen do úplně jiného světa a jak jsem přišel o všechny naděje, že bych se mohl stát inženýrem chemie, natož Američanem. Dnes ale, když se mi konečně poštěstilo, že mohu žít v zemi, po které toužil můj otec a ve svých mladických snech i já, uvědomuji si, že cesta, po níž jsem se vydal, mohla být – alespoň z jednoho hlediska – vlastně pozhelnáním. Moje kariéra v tajné službě mi nakonec poskytla jedinečný vhled do systému vlády, který měnil běh dějin. Jsem přesvědčen, že v Rumunsku, poměrně malé zemi, jsem jako vrcholný zpravodajský důstojník měl mnohem jasnější představy o tom, jak Kreml a jeho dezinformace skutečně fungovaly, než kdybych byl přímo v nejužších sovětských kruzích.

17 Polmar – Allen, s. 180. Pacea se v Rumunsku dozvěděl jen to, že Dzeržinskij krátce po projevu na plénu ústředního výboru zemřel na selhání srdce. Po projevu pravděpodobně následovala jeho hádka se Stalinem.

2

SKUTEČNÝ VÝZNAM GLASNOSTI

Přejděme k lednu 1972. Rumunský tyran Nicolae Ceaușescu se vrátil z Moskvy mnohem nadšenější, než jak jsem ho kdy viděl. „Vydáte se do Moskvy,“ řekl mi na letišti, když ke mně napřáhl svou zvadlou ruku. „Zahajujeme velikou *glasnost*.“ Brzy jsem se dozvěděl, že Ceaușescu strávil celý pobyt v Moskvě rozhovory se sovětským vůdcem Leonidem Brežněvem a šéfem KGB Jurijem Andropovem. Jednali o strategiích public relations. Oba Sověti byli přesvědčeni, že západ došel do historického bodu, kdy je ochoten podpořit sebemenší náznak tání v komunistickém světě. Aby tento názor ověřili, chtěli pozvednout Ceaușeska a udělat z něj v očích západu příklad úspěchu. Měla to být zkouška před provedením stejného triku s kremelským vůdcem.

Čtenář se pravděpodobně domnívá, že s koncepcí glasnosti přišel až Michail Gorbačov, že tak pojmenoval svou snahu přeměnit Sovětský svaz „z totalitního státu v demokracii, ke svobodě a otevřenosti¹⁸,“ jak napsal. Jestli si to myslíte, pak nejste sami. Většina médií a většina „expertů“, dokonce i v západních obranných strukturách, tomu věřili také – a stejně tak i výbor, který Gorbačovovi udělil Nobelovu cenu za mír. Dokonce i ctihodná Encyclopedia Britannica definuje

18 Yevgeny Yevdokimov: Russia comes to understand Mikhail Gorbachev. Center for Defense Information Russia Weekly, č. 143, 2. března 2001, s. 5.

glasnost jako „sovětskou politiku otevřené diskuse o politických a sociálních záležitostech. Byla zahájena Michaiilem Gorbačovem na konci 80. let a začala jí demokratizace Sovětského svazu“.¹⁹ Podobně píše i slovník Merriam-Websters.²⁰ A American Heritage Dictionary definuje glasnost jako „oficiální politiku bývalého sovětského vedení, zdůrazňující otevřenost ve vztahu k diskusi o společenských problémech a nedostacích“.²¹

Glasnost je přitom ve skutečnosti starý ruský výraz pro naleštění vládcova obrazu. Původně to znamenalo – doslova – propagování, tzn. sebereklamu. Od šestnáctého století, od Ivana Hrozného, prvního vládcce, jenž se stal carem veškeré Rusi, používali všichni páni země glasnost k tomu, aby se předvedli doma i v zahraničí.

V polovině třicátých let – půl století před Gorbačovovou glasností – definovala oficiální sovětská encyklopedie glasnost jako formu zpráv, předkládaných veřejnosti: „Dostupnost občestvennomu obsuždeniju, kontrolju, publicnost“, což znamená „vlastnost, která umožňuje veřejnou diskusi nebo manipulaci“.²²

Tehdy, kdy jsem ještě patřil do komunity KGB, byla glasnost považována za nástroj černého umění dezinformace a sloužila k velebení vůdce země. Pro komunisty měl význam jenom vůdce. Glasnost využívali k jejich posvěcování a k přesvědčování houfů západních levičáků, aby na tento podfuk skočili.

Glasnost patří mezi nejtajnější tajemství Kremlu a je nepochybně jedním z důvodů, proč jsou archivy zahraniční tajné služby KGB dodnes hermeticky uzavřeny. Studená válka skončila, ale glasnost je v Kremlu pravděpodobně stále v módě. V srpnu 1999, jen několik dnů po jmenování Vladimíra Putina ruským premiérem, ho dezinformační mašinérie KGB začala zobrazovat jako europeizovaného vůdce. Využívala k tomu fakt, že několik let prožil v Německu. (Servilní historiky pomíjely fakt, že byl umístěn ve Východním Německu, které bylo tehdy sovětským satelitem.) Téhož roku jsem byl s manželkou – americkou spisovatelkou a odbornicí na tajné služby – v Lipsku a Drážďanech. Prohlíželi jsme si hrozné budovy, kde dříve sídlila Stasi (východoněmecká komunistická politická policie), sídlo, v němž Putin prožil léta, kdy se „europeizoval“. Dozvěděli jsme se, že Dům sovětsko-německého přátelství sloužil vlastně jako krytí KGB a že tajní důstojníci KGB, kteří jej řídili, působili v operačních pracovnách velitelství Stasi v Drážďanech a v Lipsku. Dokonce jsme se posadili do Putinovy židle, která je teď muzejním exponátem.

19 Glasnost, Encyclopaedia Britannica, dle <http://www.britannica.com/topic/glasnost>.

20 www.merriam-webster.com/dictionary/glasnost

21 www.ahdictionary.com/word/search.html?q=glasnost&submit.x=31&submit.y=21

22 D. N. Ušakov (ed.): Tolkovyj Slovar Russkogo Jazyka (Výkladový slovník ruského jazyka) Moskva, Soviet Encyclopedia State Institute, 1935, sv. I, s. 570.

Budovy Stasi, které vypadají jako věznice, byly odříznuty od normálního, bezbarvého života východního Německa a hlídali je strážní Stasi se samopaly a policejními psy u nohy. A Kreml přesto dokonce ještě dnes uctivě naznačuje, že Putin se svou činností v Německu podobá Petru Velikému, že mu to umožnilo nasát to nejlepší z evropské kultury.

Na konci roku 2001 se ve Slovinsku konal summit. Prezident Bush tam řekl: „Podíval jsem se mu [Putinovi] do očí. Zjistil jsem, že je to velmi čestný a důvěryhodný muž.“ Bohužel, dokonce i americký prezident se nechal ošálit glasností. Putin konsolidoval Rusko ve zpravodajskou diktaturu, nikoli v demokracii. V roce 2003 více než šest tisíc bývalých pracovníků KGB, kteří falešně obviňovali miliony lidí jako sionistické špiony a stříleli je, vedlo ruskou federální nebo oblastní vlády. Téměř polovinu všech nejvyšších vládních míst zastávali bývalí důstojníci KGB.²³ Asi jako kdyby při demokratizaci Německa stáli u kormidla země pracovníci gestapa.

12. února 2004 označil Putin rozpad Sovětského svazu za „národní tragédii nesmírného rozsahu“. A přesto se na něj většina světa stále dívá jako na moderního Petra Velikého. I taková je tajná moc glasnosti.

Ceaușescu po roce 1972 znovu a znovu prohlašoval: „Muž jako já se rodí jednou za pět set let.“ To byla jeho glasnost a já jsem se na tom bohužel významně podílel.

Těm, kteří Ceaușeska nepamatují, musím říct, že to byla jakási rumunská verze současného ruského prezidenta Vladimíra Putina – prázdný kostým, jenž se stal prezidentem, aniž kdy vykonával nějakou produktivní práci, jenž nevěděl nic o tom, jak funguje skutečný svět, a jenž věřil, že lhaní světu a zabíjení svých kritiků je kouzelná hůlka, která ho udrží u moci. Stejně jako Putin i Ceaușescu, než se stal prezidentem, řídil organizaci své státní tajné policie. Ceaușescu stejně jako Putin v zákulisí využíval svou zpravodajskou mašinerii k tomu, aby ovládl stranickou politiku jako nástroj moci. Stejně jako Putin se snažil odvracet pozornost od své skrovné a bezbarvé minulosti tím, že uskuteční své imperiální sny. A oba samozřejmě usedli na trůn hnání tajnou ctižádostí udržet se na něm až do smrti.

V roce 1972 jsem tedy od Ceaușeska dostal rozkaz k cestě. Za týden jsem už byl v Moskvě. Předseda KGB Andropov mě uvítal a vzápětí šel k věci: „Jediné, co západ zajímá, je náš vůdce.“ O Andropovovi se vědělo, že se neunavuje nějakým

23 Yevgenia Albats: *The KGB – The State within a State*. New York, Farrar–Straus–Giroux 1994, s. 23.

úvodním klábosením. „Čím víc budou mít rádi jeho, tím víc si zamilují nás,“ řekl. Přimět imperialisty k přesvědčení, že je naši vůdcové obdivují, to byla v té době nejefektivnější taktika glasnosti. Je to opravdu prosté a zabírá to, řekl. KGB už dosáhla velkých úspěchů při přesvědčování západu, aby obdivoval – a dokonce miloval – „soudruha“ (tím byl míněn nejdřív Stalin a potom Chruščov).

V Andropovově temné, rozlehlé pracovně dýchala tajemství ze všech tlustých zdí stejně jako jeho nová glasnost. Sametové závěsy na oknech byly zatažené a jediné světlo vycházelo jen z blikotavého ohně v krbu. Když mi předseda podal ruku, byly jeho asketické prsty studené a vlhké. Seděl u delší strany stolu, tváří obrácen k sálovému krbu, nikoli v čele, jak vyžadoval sovětský byrokratický protokol. Jeho choroba ledvin se zhoršila a musel být v teple, také proto, aby nebyl nucen při jednáních příliš často odcházet na záchod.

„Přinutíte ty důvěřivé hlupáky, aby uvěřili, že si chcete ten komunismus navonět trochou západní demokracie, a oni vás zasypou zlatem,“ prohlásil Andropov. Vytváření obrazu „nového Ceaușeska“ se mělo dávkovat jako semínka opia – trpělivě, ale vytrvale, jedno po druhém. A semínka se pak musela zalévat, aby přinesla plody. Měli jsme slibovat, že může přijít ještě víc otevřenosti a westernizace, jen kdyby Západ pomohl našemu novému, „umírněnému“ Ceaușeskovi porazit doma své oponenty, zastánce „tvrdé linie“.

Po nějakých dvou hodinách ukončil předseda KGB setkání stejně rázně, jako je začal: „Vsadím se s vámi o milion ku jedné, že na to Západ skočí.“

Z Ljubjanky (centrály KGB) jsem si odnášel lživý plán glasnosti pro obnovu obrazu. Ceaușescu jej plnil do puntíku. Velké národní shromáždění, rumunskou verzi Nejvyššího sovětu, přejmenoval na parlament, přidal do něj několik náboženských předáků a prohlásil jej za nejvyšší orgán země. Byl to přitom samozřejmě stále stejný sbor příkyvovačů jako předtím. Ceaușescu potom veřejně požádal parlament, aby omezil jeho vliv na správu a ekonomiku země. Byl to další, glasností inspirovaný trik. Ceaușescu pak inscenoval decentralizaci ekonomiky, do místních voleb zavedl možnost výběru ze dvou kandidátů a ohlásil kampaň proti korupci a alkoholismu.

Když to bylo hotovo, Ceaușescu zřídil funkci „prezidenta“, obdařenou širokými rozhodovacími pravomocemi, a do této funkce jmenoval sebe.

Aby zapůsobil na věřící, při pohřbu svého otce kráčel ve skupině s metropolitou církve a několika kněžími. Západní novináři a politici nadšeně zkoumali muže, který si troufl změnit komunismus k lepšímu. Zrodila se celebrita.

Do Bukurešti proudili západní byznysmeni s nadějemi, že se jim podaří uhryznout si z koláče nového Rumunska. Většinu z nich tam samozřejmě přilákali mí tajní operativci DIE (Direcției de Informații Externe – rumunské zahraniční rozvědky)

a cizince během jejich pobytu usilovně hýčkali. Mí tajní agenti se postupně stali odborníky na „odměňování“ vstřícných návštěvníků tím, že jim zařizovali rozhovory s Ceaușeskem, zvali je na opulentní hostiny v malebných rumunských klášterech, hýřili s nimi při celonočních pitkách a dodávali jim svolné dívky. Nebo jim dokonce dohazovali výnosné kšefty.

Dnes už si málokdo vzpomene, že Ceaușescu býval kdysi miláčkem Washingtonu. Současná politická paměť jako by byla stále víc napadána jakousi Alzheimerovskou lhostejností. Ale do Bukurešti přijeli dva američtí prezidenti, aby složili Ceaușeskovi hold. Dříve tam nikdo takový nebyl. A jako korunu toho všeho můj pán a vládce zahájil sérii pompézních výletů do světa, aby mohl svůj obraz prodávat ještě lépe. Byl ve Spojených státech, v Japonsku, ve Francii, v Itálii, ve Vatikánu, ve Finsku, v Západním Německu, ve Španělsku, v Portugalsku, v Egyptě, v Jordánsku a na Filipínách – abych jmenoval jen některé z hostitelských zemí.

Při všech těchto cestách jsem byl Ceaușeskovi vždy k ruce. Nyní už téměř nábožně věřil v glasnost, nikoli v marxistickou ideologii. Glasnost byla kouzelnou hůlkou, která učinila jeho ambice skutečností.

V roce 1978 jsem doprovázel Ceaușeska při jeho čtvrté a nejtriumfálnější cestě do Washingtonu. A byl jsem s ním, když vykonal historickou jízdu Londýnem s královnou Alžbětou v královském kočáru. Dnes už si na to vzpomíná jen málokdo, ale ve Spojených státech, Velké Británii a v celé západní Evropě se na titulní strany vyřinul proud článků, které vychvalovaly Ceaușeskův nový „westernizovaný komunismus“. Tyran byl zobrazován jako komunistický vládce nového druhu, takový, s nímž může Západ obchodovat. Rumunsko působilo jako normální země, kde lidé smějí kritizovat vládu, navštěvovat kláštery, poslouchat západní symfoniky, číst cizí knihy a dokonce poukazovat na svou elegantní první dámu.

Novým Ceaușeskovým obrazem se nám dařilo plnit západní média. Pravda je, že média na Západě lze vcelku snadno zmanipulovat, jelikož často píšou články podle tiskových zpráv a mají všeobecný sklon nepochybovat o povaze a spolehlivosti zdrojů. Naše informace velmi dobře zapadaly do všeobecné nálady na Západě, který přijímal Ceaușeska jako westernizovaného komunistu. Pro Západ byla jeho pozice věrohodná a byla považována za historický průlom železnou oponou, takže skoro nikdo se nesnažil prověřit si fakta a oponovat nám.

V roce 1982 se nejvyšším vládcem Ruska stal Jurij Andropov, otec moderní sovětské dezinformační éry, a glasnost se stala také sovětskou zahraniční politikou. Jakmile se bývalý předseda KGB usadil v Kremlu, honem se ukázal Západu jako „umírněný“ komunist a citlivý, srdečný, západně orientovaný muž, který si občas dopřeje pár hltů whisky, rád čte anglické romány a poslouchá Beethovena

a americký jazz. Andropov ve skutečnosti vůbec nepil, protože ho trápilo smrtelné onemocnění ledvin. Také ostatní součásti jeho portrétu byly vylhané. Vím to, jelikož jsem Andropova velmi dobře znal. A co se týkalo jeho „umírněnosti“? Stejně jako všichni šéfové KGB měl nepochybně na rukou krev.

V tom krátkém čase, který Andropovovi zbýval, se cynicky soustředil na utváření svého nového obrazu a prosazování svého chráněnce, průbojného a bezohledného mladého profesionálního komunisty, jenž se usilovně snažil vytvořit také svůj umírněný obraz – Michaila Gorbačova.

Gorbačov se představil Západu stejně jako Andropov: kultivovaný, vzdělaný milovník západní opery a jazzu. Kremel vždy dobře věděl, že takový obraz na důvěřivý Západ vždycky zapůsobí.

KGB Gorbačova údajně naverbovala v padesátých letech, když na Moskevské státní univerzitě studoval práva a donášel na své spolužáky.²⁴ Dokud zůstanou archivy KGB uzavřeny, další podrobnosti o tomto období Gorbačovova života se nedozvíme. Víme však, že po dokončení univerzity byl Gorbačov na praxi v Ljubjance, centrále státní bezpečnosti,²⁵ kde se dostal do Andropovova vlivu. Oba zahájili svou kariéru ve Stavropolu. Andropov Gorbačova nechal jmenovat do sovětského politbyra a jeden Gorbačovův životopisec ho dokonce označil za Andropovova „korunního prince“.²⁶

Obdiv Západu k Ceaușeskově glasnosti začal žít svým životem a už to nebylo možno zastavit. V dopisu Ceaușeskově k narozeninám, datovaném 27. ledna 1983, napsal prezident Richard Nixon, kterého jsem už po svém přeběhnutí do Spojených států o Ceaușeskově glasnosti informoval:

Od našeho prvního setkání a rozhovoru v roce 1967 jsem sledoval, jak roste váš význam a stáváte se státníkem. Váš elán, vaše cílevědomost, vaše pronikavá inteligence – a především vaše schopnost zručného působení na domácí i zahraniční scéně – vás staví do první řady světových vůdců... Většina lidí v 65 letech obvykle odchází do penze, ale mnozí největší vůdcové mají v tom věku svá nejproduktivnější a nejúspěšnější léta ještě před sebou. Jsem si jist, že budete-li pokračovat ve smělém,

24 Zhores Medvedev: Gorbachev. New York, Norton 1987, s. 37.

25 Vladimir Solovoyov – Elena Klepikova: Behind the High Kremlin Walls. New York, Dodd, Mead 1987, s. 173–76.

26 Christian Schmidt-Häuer: Gorbachev – The Path to Power. Londýn, I. B. Tauris 1986, s. 64.

nezávislém kursu, jež jste stanovil svému lidu, vaše nejlepší chvíle nastanou ve vaší druhé dekádě ve funkci prezidenta.²⁷

Zesnulý ministr zahraničí Lawrence Eagleburger, jehož neochvějného antikomunismu si velice vážím, mi v roce 1988 řekl, že Ceaușescu „je možná pro své lidi blázen, ale věřte mi, generále, bude to on, kdo rozbije sovětský blok“. Po několika měsících ale Ceaușeska popravili jeho vlastní lidé, vzápětí po procesu, v němž obvinění pocházela téměř doslova z mé knihy *Rudé obzory: Skutečný příběh zločinů, životního stylu a korupce Nicolae a Eleny Ceaușeskových*.

V té době však už Washington a Západ přenesly svou náklonnost k někomu jinému. Tentokrát to byl člověk z Kremlu, Michail Gorbačov, považovaný za demokrata budoucnosti a vychvalovaný jako politický vizionář. Západní média znovu nejspíš skočila na svou vlastní udičku. Gorbačov svými řečmi o spojení „komunistických hodnot“ a „centralizované ekonomice volného trhu“ uchvátil svět. Ve výlohách knihkupectví se místo Ceaușeskových pamětí objevily stohy Gorbačovovy knihy *Přestavba a nové myšlení pro naši zemi a pro celý svět*.

Taková je institucionální paměť.

V prosinci 1987, když byl Michail Gorbačov ve Washingtonu, jsem zažil podivné *déjà vu*. Měl jsem pocit, že sleduji rekonstrukci Ceaușeskovy poslední oficiální návštěvy ve Spojených státech v dubnu 1978. Tuto návštěvu jsem připravil a řídil a Ceaușeska jsem při ní také doprovázel.

V mých očích byli oba komunističtí vůdcové záhadně totožní – vystupováním i jednáním. Oba byli poměrně – jako většina diktátorů. Oba s sebou brali šéfa své zahraniční rozvědky – jako to dělala většina komunistických vládců. Oba se chvástali minulostí a kulturou svého národa, recitovali verše svých slavných básníků. Oba měli údajně rádi americké filmy. Oba chodili po Washingtonu pevným krokem a měli téměř totožné italské obleky, dokonale padnoucí na jejich podsaditá těla. Oba si na slavnostní večeri v Bílém domě vzali obyčejný oblek – Ceaușescu vždy říkal, že smoking je nejvyšším symbolem zahánění kapitalismu. Tento názor mi při jeho zahraničních cestách působil protokolární bolení hlavy.

Gorbačov i Ceaușescu vítali v USA každou příležitost k fotografování, což jasně naznačovalo, že americká média považují za nejúčinnější nástroj zdokonalování svého obrazu v zahraničí. Gorbačovovu příletu předcházela rozhovor pro televizi NBC; také Ceaușescu mluvil s Hearstovými novinami. Oba veřejně využili Washington k ujištění o své oddanosti marxismu, ale oba k tomu také přidali, že jejich domácí

27 David B. Funderburk: *Betrayal of America – Bush's Appeasement of Communist Dictators Betrays American Principles*. Dunn, NC, Larry McDonald Foundation 1991, s. 15.

komunistické systémy mají vážné potíže. (Překlad: pošlete peníze.) A oba se nestyděli dát Západu vědět, že jsou odhodláni udržet se u moci doživotně.

Po formálních obřadech, oficiálním podepisování dokumentů a nezbytné výměně vybraných večeří šel Gorbačov v Ceaușeskových stopách, když zaměřil svůj šarm na členy Kongresu a špičkové americké podnikatele. Obě tyto skupiny se už cizím despotům mnohokrát osvědčily.

Gorbačov i Ceaușescu přicestovali do Washingtonu v doprovodu svých manželek, v řeci diplomatů „prvních dam“. Obě se samy povýšily na intelektuálky. Rumuni ve Washingtonu publikovali vědecký výzkum Eleny Ceaușeskové – který ve skutečnosti napsali mí agenti. Přesunutá Sověty iniciovaná publicita se rozplývala nad univerzitní disertací Raisy Gorbačovové, americkému tisku byly dokonce přenechány některé části textu. Při čtvrté návštěvě ve Washingtonu Elena Ceaușesková chtěla, abych jí zařídil americký akademický titul. Snadné to nebylo, ale nakonec jsem to dokázal. V Blair House byla jmenována čestnou členkou Illinoiské akademie věd. Raisa Gorbačovová se vrátila do Spojených států v roce 1990 a byla poctěna široce publikovaným čestným doktorátem Wellesley College.

Před koncem návštěvy měli oba vůdce z východního bloku možnost ochutnat americkou demokracii v akci. Ceaușescu se musel setkat s tisíci rumunských a maďarských emigrantů, kteří obklíčili jeho rezidenci v newyorském hotelu Waldorf Astoria. Pro jeho ultramarxistickou domácí politiku mu říkali „Drákula“. Gorbačov se zase musel vypořádat s velkou demonstrací, která požadovala právo Židům emigrovat ze Sovětského svazu. Tyto konfrontace na okamžik přinutily oba komunistické vůdce, aby odhodili usměvavou masku a trochu zablýskali svými ocelovými zuby. Nakonec si však oba americkou veřejnost znovu získali na svou stranu. Nechali zastavit svou kolonu, impulzivně se vnořili do davu a tiskli ruce.

Při zpětném pohledu je snadné vidět, že to vše byl promyšlený produkt specialistů na dezinformace a public relations, kteří využili své osvědčené umění klamu a kouřové clony.

Oba předáci byli tehdy přijímáni jako moderní pragmatici, kteří si zaslouží podporu. Mnozí lidé z diplomatických a akademických kruhů se dokonce domnívali, že jsou – v hloubi duše – příznivci Ameriky. Říkalo se, že aby je nezdržoval boj s domácími stoupenci tvrdé linie, musí jim USA poskytnout podporu.

Nechci tvrdit, že mocný Gorbačov se vědomě snažil kopírovat Ceaușeska slovo od slova a krok po kroku, ale Andropovův velkolepý úspěch při režírování Ceaușeska musel Gorbačov nepochybně uvážít. Zdá se být mimořádně příznačné, že Gorbačov v roce 1987 několik týdnů po návratu z cesty do Washingtonu udělil Ceaușeskoví v tajnosti Leninův řád, nejvyšší vyznamenání sovětského bloku – navzdory tomu, že

na veřejnosti prezentovali své vážné neshody. Pokud je mi známo, Ceaușescu je jediný východoevropský předák, kterému Gorbačov toto vysoké vyznamenání udělil.

V Gorbačovově a Ceaușeskově strategii při lichocení Západu jsem si však povšiml jednoho základního rozdílu. Tři měsíce po Ceaușeskově odletu z Washingtonu byl zastupujícím šéfovi jeho zahraniční rozvědky – autorovi této knihy – udělen v USA politický azyl.

Tato událost strhla Ceaușeskovu usměvavou masku, kterou nosil ve Washingtonu, a umožnila vnitřností jeho mašinérie glasnosti, aby vypustila proud lží, které si mohli prohlédnout všichni. Z nejužšího Gorbačovova okolí dosud nikdo nevystoupil s pravdou o metodách, jakými poslední sovětský monarcha řídil zemi, a o jeho stále obdivované glasnosti.

Ještě na začátku roku 2001 Gorbačov veřejně tvrdil, že jeho glasnost (která mu vynesla Nobelovu cenu za mír a časopis Time ho jmenoval „mužem desetiletí“) „vyvedla zemi z jejího totalitního stavu k demokracii, svobodě a otevřenosti“.²⁸ V březnu 2002 však britská premiérka Margaret Thatcherová, která glasnost v osmdesátých letech nápadně podporovala, o Gorbačovovi poprvé zapochybovala. Připustila, že „úloha Michaila Gorbačova, který při plnění svého proklamovaného cíle zachránit komunismus a Sovětský svaz krutě neuspěl, byla absurdně nepochopena“.²⁹

28 Yevgeny Yevdokimov: Russia comes to understand Mikhail Gorbachev. Center for Defense Information Russia Weekly, č. 143, 2. března 2001, s. 5, internetové vydání www.cdi.org/russia/143.html.

29 Cal Thomas: 20/20 hindsight and insight. Washington Times, 24. března 2002, internetové vydání.

3

PŘEBĚHNUTÍ DO AMERIKY

Glasnost, to je ve skutečnosti lež. A lež je prvním krokem ke krádežím a zabíjení. Toho památného dne, 22. července 1978, mi rumunský prezident Nicolae Ceaușescu zašeptal do ucha: „Ch-chci z-z-zabít Noela.“ Když byl Ceaușescu nervózní a vzrušený, koktal. „Nemusíte mi n-nic h-hlásit,“ dodal. „Až z-z-zhebně, dozvím se to ze z-z-západních m-m-médií.“

Noel Bernard byl ředitelem rumunského vysílání Rádía Svobodná Evropa a dlouhá léta znevažoval Ceaușeskův pečlivě budovaný kult osobnosti.

Ceaușescu pokračoval: „A n-n-několik dní potom vy-vy-vypálíme celé to vo-vo-voší hnízdo.“ Myslel tím mnichovskou centrálu Svobodné Evropy. „Kufříkem s-s-s-sembtexu,“ upřesnil znalecky Ceaușescu. Použil název výbušniny, vyvinuté v Československu pro použití v mezinárodním terorismu. „Musíme to s-s-svinstvo zničit.“

Celých sedmadvacet let, která jsem strávil ve zpravodajské komunitě sovětského bloku, jsem žil se zlým snem, že dříve nebo později mi na stole přistane rozkaz, abych někoho zabil. V roce 1951, když jsem se stal zpravodajským důstojníkem ve sféře KGB, přísahal jsem si, že se vyhnu zapojení do jakékoli operace, která by způsobila ztráty životů. Možná jsem během té doby dělal hanebné věci, ale tento slib jsem dodržel. Až do oné chvíle jsem se tomu dokázal bránit, jelikož o „mokré práce“, jak

se v žargonu KGB říká zabíjení a únosům politických oponentů v zahraničí, se stal generál Nicolae Doicaru, dlouholetý šéf rumunské zahraniční rozvědky DIE.

V červnu předchozího roku mě však Ceaușescu jmenoval do nové funkce, stal jsem se vedoucím jeho štábu, a zapojení do politických vražd, které se staly hlavním nástrojem zahraniční politiky v sovětském bloku, jsem se už nemohl vyhábat.

Činnost vedoucího štábu prezidenta zhruba odpovídá tomu, co dělá vedoucí administrativy Bílého domu v USA. Ceaușescu zřídil tuto funkci v dubnu 1978, po své triumfální cestě do Washingtonu, na níž jsem ho doprovázel, ale mezi povinnosti zařadil také každodenní řízení rumunských tajných služeb. Jako kdybych byl současně vedoucím štábu Bílého domu, poradcem pro národní bezpečnost, ředitelem CIA a vedoucím Úřadu pro vnitřní bezpečnost.

Od roku 1972, kdy jsem vystoupal do nejužšího centra sovětského bloku, jsem si uvědomoval, že dříve či později budu muset sebrat odvalu a s tímto společenstvím zla se rozejít. Byl jsem si jist, že vše se jednou potichu zhroutlí, jinak to přivede svět ke zkáze. Ale učinit ten krok fyzicky bylo mnohem obtížnější, než se na to připravit duševně.

Privilegia mohou vyvolávat zbabělost, a to se stalo v mém případě. Komunističtí vládcové byli ke svým šéfům špionáže vždy velmi velkorysí – dokud jich neměli dost; pak je nechali zabít. Bylo pro mě nesnadné opustit svůj nesmírně luxusní život na vrcholku rumunské společnosti, vilu v Bukurešti s bazénem a saunou, flotilu aut s řidiči, dům u Černého moře na léto a lovecké chaty v Karpatech. Slovem „defektor“, přeběhlík – tak označuje americká vláda činovníky sovětského bloku, kteří zvolili svobodu na Západě – působilo také jako řetězy na kotnících, jelikož jeho význam se nebezpečně blížil obsahu slova „zrádce“.

Možnost, že se budu muset podílet na politických vraždách, byla však poslední kapkou, která protrhla hráz mé nerozhodnosti. V neděli 23. července 1978 jsem odletěl do Bonnu s úkolem předat západoněmeckému kancléři Helmutu Schmidovi vzkaz od Ceaușeska. Sovětský vládce Leonid Brežněv požádal Ceaușeska o pomoc při krádeži technologie a plánů vojenského letadla VTOL (s kolmým startem a přistáním), které vyvíjel hlavní výrobce letadel v Německu, firma Fokker AG. Kreml se domníval, že využití „nezávislého“ Ceaușeska při budování společného podniku s Fokkerem při výrobě civilního letadla (Fokker 614) bude nejlepší možnost, jak se k technologii VTOL dostat. Německý kancléř se ale k tomuto podniku stavěl zdráhavě, oprávněně se obával, že tajné vojenské technologie by mohly skončit v Moskvě.

„Musíte tu dubovou německou palici přesvědčit, že Moskva z toho neuvidí ani mrš“, nařídil mi Ceaușescu, když dodiktoval vzkaz pro západoněmeckého kancléře. „Slibte mu všechno, co bude chtít.“

V letadle TAROM, směřujícím do Vídně, náhle utichla hudba – ve Vídni jsem měl přestoupit na linku do Německa – a ozval se zastřený ženský hlas, který rumunsky a německy oznámil: „Dámy a pánové, naše letadlo za několik minut přistane na letišti Schwechat. Kapitán Georgescu se svou posádkou vám přeje příjemný pobyt ve Vídni a doufá, že vás brzy znovu přivítá na palubě letadla TAROM.“

Dveře letadla se ještě skoro ani neotevřely, když na palubu vběhl rumunský velvyslanec ve Vídni Dumitru Antoniu, jehož manželka byla tajná agentka DIE. „Vítej ve Vídni, soudruhu státní tajemníku,“ uvítal mě hlasitě mým krycím titulem a popadl můj kufřík. „Povečeříme spolu.“

Když jsme odcházeli z VIP salónku letiště, naposledy jsem se ohlédl na bílé letadlo BAC 1-11 s rumunskou vlajkou na ocasu. Věděl jsem, že to byla má poslední cesta letadlem TAROM.

O dva dny později mě černé taxi vyklopilo před velvyslanectvím USA v Bonnu. Když jsem vstoupil na chodník, srdce mi bušilo až v krku. V ústech jsem měl sucho, zato dlaně se mi nezvykle potily. Několika rychlými kroky jsem došel ke vchodu a vstoupil.

Hala pro veřejnost byla malá a plná lidí. Když jsem vešel, vznešeně vyhlížející žena v módním safari oblečku, ověšená několika kilogramy zlata, která se ležérně opírala o stěnu u vchodu, náhle zmlkla. Velmi dlouho si mě měřila pohledem, stejně jako její společník, malý, vypasený muž v nepadnoucím světlešedém hedvábném obleku. Ohlédl se po mě i další lidé. Prohlédl si mě dokonce i staromódně vyhlížející úředník s černými návleky na rukávech sedící za čímsi, co vypadalo jako přepážka v bance. Měl jsem pocit, jako kdyby se na mě dívali všichni.

Věděl jsem samozřejmě, že je to normální, že toho, kdo právě přišel, si lidé čekající ve frontě prohlédnou. Ale o tom, co je a co není normální, jsem toho dne nedokázal přemýšlet.

Přistoupil jsem k důstojníkovi námořní pěchoty, který stál jako socha, rozkročený s pažemi založenými na hrudi, a chránil jediné dveře, vedoucí do útrob velvyslanectví. Co nejtíšeji jsem mu řekl: „Jsem dvouhvězdičkový generál tajné služby sovětského bloku a chci přeběhnout do Spojených států.“

Dne 27. července 1978 jsem se stal svobodným člověkem. Vzhledem k mému velice vysokému postavení v sovětském bloku mohl mou žádost o politický azyl schválit jediné americký prezident. Pete, pracovník CIA, se kterým jsem na velvyslanectví mluvil, proto naplánoval další schůzku o tři dny později, na desátou hodinu

večer v hotelu Dom v Kolíně nad Rýnem. Tam mi měl předat odpověď. Byly to tři velmi dlouhé dny.

Když jsem toho osudového středečního večera vstoupil do hotelu Dom, ze všeho nejdřív jsem zamířil na pánský záchod. Vešel jsem dovnitř a tam stál Pete. Moje biochemie nebyla očividně unikátní.

Pete se na chvíli zatvářil rozpačitě. Pak ale z náprsní kapsy vytáhl obálku a podal mi ji. Byl v ní telegram, který podepsal admirál Stansfield Turner, ředitel CIA, oznamující, že prezident Jimmy Carter mi udělil politický azyl, bezpečnostní ochranu a pomoc při začátku nového života v Americe. Také tam stálo, že na letecké základně Rhein-Main čeká letadlo, které pro mě z Washingtonu poslala CIA.

Telegram jsem četl znovu a znovu a zaplavoval mě přítomným pocitem nesmírné úlevy. Ani v nejdivočejších snech jsem si nedokázal představit, že svobodným člověkem se stanu na záchodě.

Po půlnoci dorazila naše kolona čtyř automobilů k bráně americké letecké základny Rhein-Main. Příjemně mě překvapilo, když jsem v letadle našel štos oblečení. Nic jiného než košili a kalhoty jsem totiž neměl.

Po tolika letech protrpěných v Rumunsku jsem si byl v tu chvíli jist jenom tím, že nezemřu v komunismu, a že bez ohledu na to, jak vysoko jsem byl vystrkán na komunistickém žebříku, mohu nový život v Americe začít bez jakékoli zátěže z minulosti. Proto jsem si při odchodu z hotelového pokoje v Kolíně, na cestu do letadla CIA, vzal jenom svůj pas, poznámky, fotoaparát s několika snímky mé dcery Dany a náramkové hodinky s podpisem jordánského krále Husejna, které mi daroval za – jak řekl – záchranu života při pokusu o atentát, který připravil vůdce Organizace pro osvobození Palestiny Jásir Arafát.

Když mi v letadle přinesli večeři, Pete řekl, že máme hotovo. „Pár hodin si zdřímáme,“ navrhl a ukázal mi k ložnici. Pete vytáhl z tašky pyžamo a pouzdro s toaletními potřebami. Za chvíli ale vše zase nenápadně schoval, oblečený si lehl na postel a přetáhl přes sebe deku. Peteova únava možná nebyla tak silná jako jeho rozpaky, když zjistil, že já nemám ani pyžamo, ani kartáček na zuby. Za pár minut ale už poctivě řezal dříví.

Já jsem byl samozřejmě také vyčerpaný a skoro se mi nechtělo věřit, že je opravdu po všem. Celý čtvrtek jsem se snažil chovat tak, jako kdybych se chystal k normálnímu návratu do Bukurešti, nikoli na cestu, která mi změní život. Celé dopoledne jsem strávil v akusticky chráněné „bublině“ na rumunském velvyslanectví, ve společnosti generála Stefana Constantina, který řídil tuto stanici DIE. V poledne jsem se v Bonnu znovu sešel se státním tajemníkem kancléřství Hansem Jürgenem Wischnewským, abych zjistil, jak Schmidt odpověděl na Ceaușeskův dopis. Podle

toho, jak na mě mrkl a jak vřele mi stiskl ruku, jsem vytušil, že o mém rozhodnutí určitě ví a že mě chce velice povzbudit. Tomu chlapíkovi buldočího vzezření jsem nesmírně důvěřoval.

Pak jsem odletěl do Brém, kde mě čekalo jednání se zástupci firmy Fokker, a večer už jsem byl zase zpátky v Kolíně na schůzce s Frederickem W. Smithem, zakladatelem a předsedou správní rady americké přepravní firmy Federal Express, který chtěl koupit sto komerčních letadel Fokker 614, jež by se ve spolupráci s Fokkerem vyráběla v Rumunsku. Pak jsem se zúčastnil oficiální večeře, kterou na mou počest v salóncích ambasády pořádal rumunský velvyslanec Ion Morega. Vyprávěl jsem tam dokonce několik anekdot.

Potom jsem se svalil do postele i já. Nepředpokládal jsem však, že zavřu oči, i když jsem byl toho večera utahaný tak, že se to nedá ani vypovědět. V myšlenkách jsem se zabýval tím, co se bude brzy dít v Bukurešti. Vzpomínal jsem na to, co se stalo před několika měsíci, když jsem Ceaușeskovi oznámil, že velitele bukureštské vojenské posádky generála Nicolae Militarua právě v tu chvíli verbuje sovětská rozvědka. Ceaușescu na sobě roztrhal košili. S manželkou se schoval do své letní rezidence v Neptunu, obklopené kordónem obrněných vozidel a bezpečnostních sil, a pak na ministra vnitra a na mě vychrlil všechn svůj hněv.

V rumunské vládě jsem měl mnohem vyšší postavení než generál Militarua a náhle jsem cítil, jak se mi na rty vkrádá uličnický úsměv. Díky bohu, napadlo mě. Alespoň nebudu u toho, až Ceaușeska zase popadne hysterický záchvat.

Letadlo CIA přistálo na prezidentském letišti na letecké základně Andrews u Washingtonu. Byl krásný slunečný den. To ještě víc rozzářilo slavnostní ohňostroj, který ve mně vybuchoval. Dlouhá léta jsem se učil tajit své vnitřní pocity, jelikož ve společnosti, kde vláda má všude své informátory a kde všechno sledují skryté mikrofony, to tak muselo být. Ale toho nezapomenutelného dne mě zaplavila nepřekonatelná touha tančit radostí.

Byl jsem svobodný! Věděl jsem, že začít nový život z ničeho, jen s tím, co mám na sobě, nebude snadné, ale moc jsem se na to těšil. Byl jsem vystudovaný technik a Amerika je přece země neomezených příležitostí, není-liž pravda?

Vpravo od našeho letadla stály Boeingsy 707 a 727 označené americkou vlajkou a prezidentskou pečeti. Také to přispělo k mému pocitu, že jsem dorazil na známé místo. Ty Boeingsy byli mí staří přátelé. Podílel jsem se na organizaci návštěv prezidentů Nixona a Forda v Rumunsku a po Spojených státech jsem cestoval na palubě letadla Air Force One, které Ceaușeskovi poskytl prezident Carter. „Vítejte doma,“

stálo na velkém nápisu za nimi. Slova byla určena prezidentu Carterovi, ale i já jsem přitom cítil, jako kdybych se vracel domů.

Čekalo na mě několik aut a spousta lidí. U červeného koberce stál jeden muž. „Vítám vás ve Spojených státech, pane generále,“ řekl a potřásl mi rukou. „Jste svobodný člověk!“

Mnoho let po tomto památném dnu jsem se spřátelil s člověkem, jenž přežil holocaust. Když vzpomínal na to, jak mu američtí vojáci, kteří osvobodili koncentrační tábor, řekli: „Jste svobodný člověk,“ vždy se mu zaleskly oči. Stávalo se to i mně, kdykoli jsem si tato slavnostní slova připomněl.

První večeře, kterou jsem jedl jako svobodný člověk, byla spíše hostina při svíčkách a skončila dlouho po půlnoci. A mám ji stále v živé paměti, do posledního detailu. Byl jsem oslavován jako jediný šéf špionážní služby sovětského bloku, který kdy požádal o politický azyl. Když jsem konečně odešel do ložnice, už svítalo. Byl jsem plný dojmů. Radost z toho, že jsem se konečně dostal do této velkorysé země svobody, kde nic není nemožné, překonávala jediné radost z toho, že jsem naživu. Toho památného dne, 28. července 1978, mi do padesátky zbývaly přesně tři měsíce a nejvíc jsem litoval toho, že jsem tento osudový krok tak dlouho odkládal.

Po návratu do ložnice jsem pečlivě zamknul zevnitř. Pak jsem z kapsy vytáhl kamínek a vroucně jsem jej políbil. Sebral jsem ho na letišti základny Andrews. Od roku 1973, kdykoli jsem do Spojených států vstoupil, jsem tajně líbal americkou půdu. Vždycky jsem si našel nějaký nenápadný způsob, jak někde na letišti zvednout kamínek a schovat jej do kapsy. Večer jsem jej pak v temnotě a bezpečí svého pokoje vždy vyndal a oddaně políbil.

Kámen jsem políbil ještě jednou, pak jsem otevřel okno a vyhodil jej ven, tam, kam patřil. Pak jsem poklekl a poprvé za více než čtvrt století jsem se nahlas modlil. Chvíli mi to trvalo, nebylo snadné najít správná slova, která by vyjádřila mou radost a vděčnost Pánu. Nakonec jsem ho požádal, aby mi odpustil mou minulost, aby dceři dopřál svobodu a mně sílu v novém životě.

Když jsem dopsal dopis své milované dceři Daně, byl už den. Uvádím pasáž, v níž jí vysvětluji, proč jsem ji opustil:

Dvacet let jsem se bohužel podílel na krádežích technologických dat Západu, která jsou – spolu s demokracií a svobodou – jeho největším zdrojem úcty a hrdosti. Podílel jsem se na krádežích, ale vždy se mi dařilo manévrovat tak, abych neměl nic společného s vraždami... V roce 1978 jsem dostal rozkaz zabít Noela Bernarda, ředitele rumunského vysílání rádia Svobodná Evropa, který Ceaușeska svými komentáři

doháněl ke vzteku. Rozkaz jsem dostal na konci července a v tu chvíli jsem se musel rozhodnout, jestli budu dobrým otcem, nebo politickým zločincem. Dobře tě znám, Dano, a byl jsem si zcela jist, že by sis přála mít otce, který není vrah.

Tento dopis opakovaně vysílala Svobodná Evropa a otiskl jej list Le Monde. Noela Bernarda ale bohužel Ceaușeskova tajná policie Securitate v roce 1981 opravdu zavraždila. Téhož roku vybuchla v centrále Svobodné Evropy v Mnichově devítikilogramová nálož plastické trhaviny, kterou tam umístil Carlos Šakal (Ilich Ramírez Sánchez). Podle nedávno zveřejněných dokumentů Securitate dostal od Rumunů 180 kilogramů plastické trhaviny, sedm samopalů a milion dolarů, aby mě ve Spojených státech zavraždil a vyhodil do povětří ředitelství Svobodné Evropy.³⁰ Carlos mě naštěstí nenašel. Při výbuchu ale bohužel utrpělo vážná zranění osm zaměstnanců mnichovské centrály RFE. Pět rumunských diplomatů v Západním Německu bylo za podíl na této krvavé operaci vypovězeno.³¹

30 Adina Anghelescu: Arsenalul Securitatii pentru Carlos. Ziua, Bukurešť, 29. září 2000, internetové vydání. Tento článek uvádí originální hlášení Securitate č. 0010748 z 22. července 1981 o vyřazení výbušnin, zbraní a střeliva, určených pro Carlose v roce 1980, z inventáře.

31 Plesita, o bruta securista. Ziua, Bukurešť, 19. února 2000, internetové vydání.

4

ČERNÁ MAGIE DEZINFORMACE

Od mého útěku ze společnosti zla známé jako sovětské impérium a příchodu do Spojených států, země mých klukovských snů, uplynulo už mnoho let. Miliony lidí po celém světě byly ochotny zaplatit cokoli, aby se mohli stát občany této jedinečné země. Já jsem jeden z těch šťastlivců, kterým se to podařilo. Ještě dnes obtížně hledám slova, jimiž bych vyjádřil svou vděčnost americké vládě za to, že mi tak velkoryse poskytla politický azyl – navzdory mému postavení ve špičce zpravodajské komunity východního bloku.

V roce 1981 jsem se oženil s pravou americkou vlastenkou, vynikající spisovatelkou a skvělou lingvistkou, která také dlouhá léta působila proti sovětské špionáži. Díky Mary Lou jsem se mohl stát pravým Američanem. Nejlepší léta svého života strávila tím, že mi pomáhala ovládnout angličtinu a přežít, přestože se nad mou hlavou vznášely dva rozsudky smrti a mnohamiliónová odměna za můj skalp. Také mi den za dnem pomáhala vybudovat si nový život s ochrannou identitou, kterou mi poskytla CIA, a která nemá nic společného s Rumunskem. Pro Mary Lou nebylo snadné, když na sebe její partner navlékl novou kůži, která neměla žádnou minulost, o níž by se dalo mluvit, ani přátele, na které by se mohl spolehnout. Ale zvládala to úžasně. Vstoupili jsme do jachtařského klubu, cestovali po světě, nacházeli nové přátele a vyzráli na několik zabijáckých týmů.

FBI se podařilo zjistit, že špionážní služba Muammara Kaddáfího přiměla dva bývalé smluvní spolupracovníky CIA (Franka Terpila a Edwina Wilsona, kteří unikli zatčení přeběhnutím do Libye), aby jí za milion dolarů poskytli interní informace CIA o místě, kde se zdržují. CIA mi proto dala úplně novou identitu. A znovu jsme začínali od začátku. Nové jméno, nová minulost, nové město, nový dům, nové kluby, noví přátelé. A znovu jsme to zvládli.

S nápadem na mou první knihu, *Red Horizons* (Rudé horizonty), přišla Mary Lou. Pomohla mi podívat se na mou minulost americkými očima a můj rukopis převedla do dobré angličtiny. V roce 1987 předali kongresman Frank Wolf (republikán za Virginii) a zemřelý a oplakávaný senátor Jesse Helms (republikán na Severní Karolínu) první výtisk *Rudých horizontů* prezidentu Reaganovi. O knize údajně řekl, že je to jeho „bible pro vypořádání se s diktátory“. Rumunský překlad knihy vytištěný v USA se pašoval do Rumunska a v Maďarsku v roce 1988 vzniklo kapesní vydání ve stylu Maoovy Rudé knížky. V roce 1988 také Svobodná Evropa vysílala *Rudé obzory* jako četbu na pokračování.

V roce 1989 mi náměstek ministra zahraničí Lawrence Eagleburger sdělil, že moje dcera našla možnost, jak požádat o politický azyl ve Spojených státech. Krátce poté kongresmani Dick Cheney a Frank Wolf poslali Ceaușeskovu dopis spolupodepsaný dalšími třemi sty členy amerického Kongresu, v němž ho žádali, aby dceři povolil odchod. Ceaușescu odmítl. Aby si to pojistil, *Securitate* rozšířila drb, že jsem byl na stanici newyorského metra nalezen mrtev.

Znechucený dezinformacemi *Securitate* a dokonalou izolací mé dceři v Rumunsku odletěl kongresman Wolf spolu s kongresmanem Christopherem Smithem (republikán za New Jersey) do Bukurešti, aby kontaktovali mou dceru, která byla už deset let držena prakticky v domácím vězení. Chtěli Daně sdělit, že navzdory informacím šířeným Ceaușeskem jsem stále naživu. Oba kongresmani jen taktak unikli pokusu rumunské policie přejet je autem. Kongresman Smith to popsals takto:

Sledovalo nás policejní auto obsazené čtyřmi urostlými policisty – nebo příslušníky *Securitate*. Když jsem se v jednu chvíli ohlédl, auto právě zhaslo reflektory. Napadlo mě: „Oni nás chtějí přejet.“ A auto se náhle rozjelo na nás. Odstrčil jsem Franka ke zdi, auto projelo po chodníku jen pár stop od nás, a pak zmizelo. Byli jsme přimáčknutí na zeď, a kdybychom si nedávali pozor, auto by nás zezadu srazilo.³²

32 Frank R. Wolf – Anne Morse: *Prisoner of Conscience – One Man's Crusade for Global Human and Religious Rights*. Grand Rapids, MI, Zondervan 2011, s. 46.

Dne 13. března 1989 vyšla v časopisu Time fotografie pracovního stolu George Herberta Walkera Bushe. Ležely na něm *Rudé horizonty*.³³

V mém novém životě nastala 28. července 1989 důležitá chvíle. Získal jsem americké občanství. A téhož dne mě CIA ocenila jako jediného člověka ze západního světa, který sám zničil celou nepřátelskou špionážní službu – tu, kterou jsem dříve řídil. A byl mi předán také dopis, podepsaný operačním ředitelem CIA, dopis, jenž pro mě byl tím nejcennějším dárkem, jaký jsem kdy od koho v životě dostal:

Vážený generále Ione Pacepo,
na své činy, jimiž jste významně a jedinečně přispěl Spojeným státům, můžete být oprávněně hrdý. Je mi proto velkým potěšením, že vám při této významné a slavnostní příležitosti mohu popřát štěstí a úspěch v této zemi jako americkému občanovi.³⁴

Když jsem 9. listopadu 1989 v televizi sledoval pád Berlínské zdi, zalily se mi oči slzami. Byl jsem nesmírně hrdý na to, že jsem občan Spojených států. Celý svět vyjadřoval vděčnost této veliké zemi za pětáctýřicet let trvajících úspěšné vedení studené války proti marxismu a sovětskému impériu.

V noci na 22. listopadu 1989 mi zatelefonoval vedoucí týmu ministerstva zahraničí, který sledoval události v Rumunsku: „Mají vaši dceru, generále.“ Dana byla odvedena ze svého domu v Bukurešti a s manželem a jeho rodiči je odvezli k hranicím s Bulharskem. Bylo jim sděleno, že tam budou popraveni a že jejich těla zůstanou ležet na hranicích, aby to vypadalo, že chtěli utéct do Bulharska. Naštěstí chvíli před tím, než dojeli na místo, se z rádia Bukurešť dozvěděli, že Ceaușescu uprchl a jeho úřad je v rukou lidu.

Dva tucty agentů *Securitate*, kteří Danu eskortovali, všechno odhodili a utekli jako krysy z potápějící se lodě. Na místě nechali auta, uniformy, dokonce i zbraně. Když se Dana vrátila do Bukurešti, zjistila, že auto, ve kterém *Securitate* jedenáct let hlídala její dům, je také opuštěné. S diplomatem amerického velvyslanectví v Bukurešti auto prohledala a našly se tam nejen uniformy a zbraně, ale dokonce i operační spisy jejího případu. Ve spisu byly fotografie lidí, kteří za žádných okolností nesměli vstoupit do domu. Byl mezi nimi i kongresman Wolf.

33 Time, 13. března 1989, s. 20.

34 Originální dopis CIA je ve vlastnictví autora.

Na Štědrý den 1989 byl rumunský tyran Nicolae Ceaușescu popraven. Předcházel tomu soud, při němž obvinění skoro slovo od slova pocházela z *Rudých horizontů*. (Druhé vydání, které vyšlo v březnu následujícího roku, obsahuje přepis Ceaușeskova soudu, který byl očividně založen výhradně na faktech, uvedených v *Rudých horizontech*.) Od 1. ledna 1990 začaly nové rumunské noviny *Adevărul* (Pravda), které toho dne nahradily komunistický deník *Scînteia* (Jiskra), otiskovat *Rudé horizonty* na pokračování. V úvodním článku *Adevărul* uvedl, že četba mé knihy, kterou na pokračování vysílala Svobodná Evropa, „nesporně přispěla“ ke svržení Ceaușeska. Radio Romania International uvedlo, že při vysílání četby mé knihy na Svobodné Evropě „byly ulice rumunských měst prázdné“.³⁵

Když kongresman Wolf znovu přistál v Bukurešti, tentokrát proto, aby osvobodil mou dceru, městem ještě létaly kulky. 6. ledna 1999 se kongresman vrátil do Washingtonu s mou dcerou a jejím manželem. Stali se prvními Rumuny, kteří unikli z Ceaușeskova pekla a dorazili do Spojených států. O jejich přiletu informovalo čtyřiačtyřicet amerických a zahraničních televizních stanic. Po několika týdnech dokončil Danin manžel, sochař, bystu kongresmana Wolfa a daroval mu ji. Druhá kapitola kongresmanovy knihy *Vězeň svědomí*, která je věnována *Rudým horizontům* a Danině záchraně z Rumunska, končí příběhem této sochy:

Bysta stojí v obývacím pokoji našeho domu. Kdykoli ji má vnučata spatří, vždy volají „Děda, děda!“ a drbou ji na nose.“ Generál Pacepa řekl, že to „zcela jistě není nejvěrnější zobrazení kongresmanovy podoby, ale pro Danu a jejího manžela se stala symbolem jejich svobody“.³⁶

Rudé horizonty potom vyšly v sedmadvaceti zemích a v roce 2010 deník *Washington Post* doporučil, aby byla moje kniha zařazena do seznamu knih, které by se měly číst ve školách, vedle *Svědka* od Whittakera Chamberlaina.

A proto znovu píši.

V roce 2010 byla má kniha *Naprogramován k zabíjení: Lee Harvey Oswald, sovětská KGB a atentát na Kennedyho* vystavena při výročním jednání Organizace amerických historiků ve Washingtonu a odborná recenze o ní napsala: „Je to špičkové, vzorové dílo o smrti prezidenta Kennedyho“ a „Knihu si musí přečíst i ten, kdo

35 The defection of General Ion Mihai Pacepa. Radio Romania International, 4. April 2011. <http://www.rri.ro/arh-art.shtml?lang=2&sec=40&art=121082>

36 Wolf – Morse: Prisoner of Conscience, s. 51.

čte jen občas, každý seriózní vědec, který připravuje své životní dílo, a každý, kdo se zajímá a atentát na prezidenta Kennedyho.“³⁷

V roce 2010 jsem dokončil další rukopis, zabývající se dezinformacemi a glasností. Můj literární agent, který za republikány kandidoval do amerického Kongresu, se do knihy zamiloval, ale obtížně hledal nakladatele, který by o ni měl zájem.

V té době mi už bylo dvaosmdesát let a říkal jsem si, že je čas, abych svůj boj s dezinformacemi a glasností pověsil na hřebík a ve zbytku života si už jen vychutnával svůj nový, nádherný život s mou milovanou Mary Lou.

Nebylo to však možné.

Moje dobrá přítelkyně Kathryn Jean Lopezová, tehdy editorka internetové verze časopisu *National Review Online* mi přepsala e-mail od profesora Ronalda Rychlaka. Chtěl se mnou probrat článek „Útok Moskvy na Vatikán“, který *National Review* publikoval na internetu. V článku se psalo o dezinformační operaci KGB, zaměřené proti silně protinacistické minulosti papeže *Pia XII*. KGB ho absurdně obvinila, že byl ve skutečnosti „Hitlerovým papežem“. Profesor Rychlak, jeden z největších světových znalců *Pia XII*., právě chystal knihu *Hitler, válka a papež*, v níž nezvratně dokazoval, že papež před nacisty zachránil půl milionu Židů. Profesor chtěl, abych mu pomohl napsat kapitolu o křivých obviněních, která KGB použila proti Piovi XII. Nové vydání knihy bylo úspěšné.

Krátce poté mi Ron navrhl, abychom o křivém obviňování papeže spolu napsali celou knihu. Nakonec z toho vznikla kniha o sovětských dezinformacích, v níž je komplot proti Piovi jedním z hlavních příkladů.

Dezinformace poškodily pověst Spojených států v celém světě a nyní už zapouštějí kořeny přímo v této zemi. Abychom mohli proti této neviditelné zbrani bojovat, musíme ji nejdříve poznat a dešifrovat její skryté poslání, jelikož je obvykle oblečena v neškodných civilních šatech – stejně jako teroristé, kteří 11. září 2001 zabili tři tisíce Američanů. Právě to je cílem této knihy.

37 Stan Weeber: *A New Paradigmatic Work on the JFK Assassination*. H-Net Reviews in the Humanities and Social Science, říjen 2009.

„KRÁSA“ DEZINFORMACE

Většina politiků, lidí pohybujících se v akademickém světě a v médiích se domnívá, že dezinformace jsou zastaralá součást studené války. Přitom ještě v roce 1986 nebylo slovo „dezinformace“ mezi třemi sty tisíc položek slovníku *Webster's New World Thesaurus*, ani v sedmadvaceti svazcích *New Encyclopedia Britannica*. Panuje všeobecný – a chybný – názor, že toto slovo je jen jakýmsi synonymem pro *misinform* – mylně informovat. Dokonce i software Microsoft Word 2010, který byl použit pro napsání této knihy, slovo *desinform* podtrhuje jako chybné a navrhuje nahradit je výrazem *misinform*.

Dezinformace se přitom od misinformace liší jako den od noci. *Misinformace* je oficiální nástroj vládnutí a je snadno rozeznatelná. *Dezinformace* (tzn. *dezinformace*) je nástroj tajné služby, jehož účelem je lži vlády na západě prezentovat tak, aby nevypadala jako vládní. Dejme tomu, že FSB (nová KGB) fabrikovala některé dokumenty údajně dokazující, že americké ozbrojené síly měly při náletech v Libyi v roce 2011 rozkazy zaměřovat se na místa, určená k náboženským účelům. Kdyby byly tyto dokumenty zveřejněny v některém oficiálním ruském médiu, bude to misinformace, lidé na Západě to budou brát s velkou rezervou a s pokrčením ramen si řeknou, že je to obyčejná ruská propaganda. Když se však stejný materiál objeví v západním médiu a bude působit jako produkt některé západní organizace, stane se z toho dezinformace a zpráva bude podstatně důvěryhodnější.

V dubnu 2003 byla západní média zaplavena stovkami děsivých příběhů o vykrádání Národního muzea v Bagdádu. Televizní stanice po celém světě ukazovaly pláčícího ředitele muzea, jenž obviňoval Američany z toho, že umožnili zkrádu „170 000 kusů vzácných předmětů starých tisíce let“. Toto byla *dezinformace*. Nakonec bylo spolehlivě dokázáno, že zaměstnanci muzea údajně rozkradené poklady dlouho před začátkem války v Iráku schovali a po skončení bojů byly v bezpečí, že je Američané chránili. Úředníci muzea nakonec při inventuře zjistili, že chybí jenom dvacet pět předmětů.³⁸ Ale škoda už vznikla. Bezpočet lidí na celém světě dodnes mluví o strašných záběrech prázdných vitrín, které se opakovaně objevují na jejich obrazovkách, spolu s obviněními, že tohle dopustili Američané.

Mnohé země v minulosti používaly za války různé metody, kterými se snažily před nepřítelem utajit své skutečné záměry. Jedním extrémem byl obrovský dutý dřevěný kůň, kterého ve druhém tisíciletí př. Kr. postavili Řekové, aby pronikli do nedobytné Tróje. Druhým extrémem byla složitá a mistrovsky provedená operace, kterou v roce 1944 vykonala britská tajná služba, aby přesvědčila Němce, že spojenecké síly se ve Francii vylodí u Calais, nikoli na plážích v Normandii. Rusko se stalo první velmocí, která učinila klam trvalým nástrojem své státní politiky. To nakonec zdeformovalo všechny aspekty ruské carské i komunistické společnosti.

Podle přísně tajných výcvikových příruček o dezinformaci, které kodifikovaly mou minulost, „vědecká“ dezinformace (ano, bylo to zřetelně a hrdě označováno jako věda) vznikla v Rusku, byla hluboce zakořeněna v ruské půdě a v dějinách této země a drží se tam dodnes. Příručky uváděly, že dezinformace se zrodila v osmnáctém století v Rusku a byla plodem vášnivé lásky Kateřiny Veliké a knížete Grigorije Alexandroviče Potěmkina-Tavričeského, jejího hlavního politického a vojenského poradce. V roce 1787 vzal Potěmkin, tehdy generální guvernér Novoruska (dnešní Ukrajiny), carevnu na cestu po Krymu. O čtyři roky dříve se významně podílel na anexi Krymu, který do té doby drželi Turci. Aby carevnu ohromil, nechal Potěmkin podél cesty vystavět kulisy vesnic. V jedné z těchto falešných vsí, postavené u ústí řeky Bug, šel Potěmkin tak daleko, že panovníci uvítali triumfální oblouk s nápisem „Tudy vede cesta do Cařihradu“.

Není náhodou, že dezinformace vznikla v Rusku. V osmnáctém století poznamenal francouzský markýz de Custine, že „v Rusku je všechno klam a vlídná

38 Barry Meier: Most Iraqi Treasures Are Said to Be Kept Safe. New York Times, 6. května 2003.

pohostinnost carova, jenž ve svém paláci shromáždil vazaly své i vazaly svých dvořanů, je jen další fraška“.³⁹ Custine také poznamenal – slovy, která jsou platná i pro dnešek – že „ruská despotie nejen přehlíží myšlenky a pocity, ale předělává fakta a vede válku proti důkazům a triumfům z bitev“.⁴⁰ Generál Walter Bedell Smith, bývalý velvyslanec Spojených států v Moskvě, jenž v roce 1951 napsal předmluvu k anglickému překladu markýzova deníku, uvedl, že Custineova politická analýza byla „tak pronikavá a nadčasová, že ji lze považovat za nejlepší práci, která dosud o Sovětském svazu vyšla“.⁴¹ Smithova kniha je pravděpodobně nejbystřejší analýzou Ruska dvacátého století, jaká existuje.

Existuje jedno přísloví: lež má krátké nohy. To možná leckde platí, ale v postcaristickém Rusku se *dezinformace* stala součástí státní politiky a hrála mnohem větší roli při utváření minulosti a současnosti této země, než by dokázal předvídat dokonce i Potěmkin.

První světová válka a nová éra, která nastala po ní, smetla pět císařů, osm králů a osmnáct dynastií,⁴² ale žádná země se nezměnila víc než Rusko. Po skončení Velké války vypadalo Rusko jako tábořiště karavanů zasažené hurikánem. Noví komunističtí vládcové zavraždili cara, jeho rodinu a jeho aristokracii, zrušili vládní instituce, zničili tisícileté náboženství země, zabavili půdu bohatým Rusům, konfiskovali banky a průmyslové podniky a zabili většinu jejich vlastníků. Ruské dějiny, tradice, společenské zvyky, etické hodnoty a všechno, co před říjnovou revolucí z roku 1917 něco znamenalo, bylo obráceno vzhůru nohama a naruby – třeba jen v zájmu změny pro změnu.

Noví komunističtí vládcové však posvátně zachovali „vědeckou dezinformaci“. Uvědomili si, že tento historický ruský nástroj se přesně hodí pro jejich potřeby. Podstatou komunismu je totiž jenom změna myšlení. A je to také kvintesence Ruska, která se datuje od Potěmkinových vesnic, postavených, aby vzbudily zdání prosperujícího venkova. Není proto divu, že komunismus a dezinformace se k sobě tak hodí.

Za studené války pracovalo v sovětském bloku víc lidí pro dezinformaci než v sovětské armádě a obranném průmyslu. Jen zpravodajská komunita bloku zaměstnávala více než milion úředníků a několik milionů informátorů po celém světě.

39 Custine Journals, s. 161.

40 Tamtéž, s. 14.

41 Tamtéž, s. 7.

42 Alexander Rose: Biography – Royal Rake. The Washington Post Book World, 6. května 2001, s. 4.

Všichni se podíleli na klamání Západu – a svých lidí – nebo tomuto snažení přispívali. K nim je třeba přičíst ještě množství lidí pracujících pro mezinárodní dezinformační organizace, které KGB tajně zakládala. Ty měly sídla mimo Sovětský svaz, předstíraly, že jsou nezávislé mezinárodní entity a vydávaly své noviny ve francouzštině nebo angličtině. Mezi tyto mezinárodní „Potěmkinovy vesnice“ patří: Světová rada míru (s pobočkami ve 112 zemích), Světová odborová federace (s pobočkami v 90 zemích), Mezinárodní demokratická federace žen (s pobočkami ve 129 zemích), Mezinárodní svaz studentstva (s pobočkami ve 152 zemích) a Světová federace demokratické mládeže (s pobočkami ve 210 zemích).

Typicky ruskou taktikou je neútočit přímo. A dezinformace se osvědčila jako dokonale nepřímý způsob k matení nepřátel Kremlu. První mezinárodní „Potěmkinova vesnice“ byla založena v roce 1949 a aby nevypadala ruský, dostala úctyhodný název Světová rada míru. Jejím hlavním úkolem bylo hlásit se k autorství Sověty vykonstruovaných materiálů „dokumentujících“, že Spojené státy jsou válečný štváč, sionistická země financovaná židovskými penězi a řízená chamtivými „sionskými mudrci“. Cílem bylo vyvolat strach, že Spojené státy rozpoutají novou válku, protože chtějí i ze zbytku světa udělat židovské léno.

Aby dezinformace uspěla, bylo třeba splnit jednu hlavní podmínku: zpráva musela vždy vznikat kolem „zrnka pravdy“, které jí poskytlo důvěryhodnost. Během sedmadvaceti let, kdy jsem patřil do zpravodajské komunity sovětského bloku, jsem byl zasvěcen do mnohých dezinformačních operaci studené války, kterým někdy došla pára, ale nikdy nebyly – právě díky tomu zrnku pravdy – zcela prozrazeny. Zrnkem pravdy Světové rady míru bylo její sídlo ve Francii a její předseda, nositel Nobelovy ceny, Francouz Frédéric Joliot-Curie, levičák, kterého Stalin přesvědčil, aby mezinárodní Potěmkinově vesnici propůjčil své jméno.

Aby se Stalin pojistil, rozhodl, že dezinformace musí vypadat, jako by byla původně francouzská. Na začátku padesátých let nařídil sovětský protějšek mé DIE (rumunské službě pro zahraniční rozvědku, tedy špionáž), aby rozšířila fámu, že slovo dezinformace je odvozeno z francouzštiny – jinými slovy měla ukázat tento tradiční ruský úskok jako nástroj francouzských kapitalistů, namířený proti mírumilovným lidem v sovětském bloku. Už si nevzpomínám, jak přesně zněla definice dodaná Moskvou, ale podobala se té, kterou lze najít ve Velké sovětské encyklopedii z roku 1952:

DEZINFORMACIJA (z des (viz) a franc. *information*) – Šíření (tiskem, rozhlasem apod.) falešných zpráv, jejichž účelem je oklamat veřejné mínění. Kapitalistický tisk a rozhlas dezinformace využívá velmi často, aby

podvedl lid, zapletl jej do lží a ukázal, že nová válka, kterou připravuje angloamerický blok, je defenzivní zbraní, a mírovou politiku SSSR, zemí lidové demokracie a dalších mírumilovných zemí ukazuje jako údajně agresivní. Zvláštní úloha v šíření těchto provokativních zpráv, lží všeho druhu atd. náleží kapitalistickému tisku, rozhlasu a různým vydavatelským agenturám, dodávajícím živé informace tisku a dalším propagandistickým organizacím. Vládnoucí kruhy v USA, Velké Británii, Francii a dalších imperialistických zemích se často uchylují k dezinformaci v záležitostech mezinárodních vztahů; mnohé příklady tohoto druhu dezinformace lze najít v dobře známém dokumentu Sovinformbyra „Padělatelé dějin (Historická zpráva)“ (1948). Angloameričtí imperialisté široce využívají dezinformaci, aby skryli kořistnickou povahu války, kterou v červnu 1950 rozpoutali v Koreji.⁴³

Lidé se dnes většinou domnívají, že slovo *dezinformace* má skutečně francouzský původ. Přitom oficiální francouzský slovník *Larousse* žádné slovo jako *dezinformace* ve vydání z roku 1952, dokonce ani ve vydání z roku 1978 neuvádí.

Francouzská vláda v letech krátce po válce moskevskou lest prohlédla. V roce 1954 odmítla jakoukoli souvislost *dezinformace* s francouzštinou, obvinila Světovou radu míru, že je krycí organizací KGB a vypověděla ji z Francie. Jeden z nejspolehlivějších sovětských vlivových agentů té doby, francouzský filozof Jean-Paul Sartre, se snažil francouzskou vládu přesvědčit, aby své rozhodnutí odvolala. Veřejně obvinil Spojené státy jako rasistickou zemi, kterou postihla politická vzteklina.⁴⁴ Neuspěl. Moskva byla nucena přesunout sídlo Světové rady míru dočasně do Sověty okupované Prahy a později do „neutrálních“ Helsinek.⁴⁵

(Ve špičce komunity KGB se vědělo, že Jean-Paul Sartre je využíván jako vlivový agent. Archivy KGB jsou stále uzavřeny, ale fakta o Sartrově spolupráci s KGB se začínají dostávat na světlo. Příklad? V roce 1967 vydal francouzský terorista Régis Debray svou první knihu *Revoluce v revoluci?*, učebnici komunistických partyzánských vzbouřenců, která do nebes vychvalovala Che Guevaru. Debray zasvětil svůj

43 Bolšaja sovětskaja enciklopedija. Moskva, Gosudarstvennoje naučnoje izdatelstvo, 2. vyd., 27. července 1952, sv. 13, s. 566.

44 Glenn Frankel: Sneers from Across the Atlantic – Anti-Americanism Moves to West Europe's Political Mainstream. Washington Post, 10. února 2003.

45 Sartre zahraničním zpravodajským službám sovětského bloku pomáhal i nadále. V době, kdy Pacea žil v Rumunsku, věděl, že Sartre byl považován za zpravodajskou spojku v Sověty a Rumuny sponzorované teroristické válce proti „americkému imperialismu“.

život exportu komunismu kubánského stylu do Jižní Ameriky, ale několik měsíců po vydání knihy ho bolívijské speciální síly vycvičené v USA dopadly v Bolívii, spolu s celou bandou, kterou vedl Che Guevara. Che byl odsouzen k smrti a popraven za terorismus a masové vraždy. Debray dostal třicet let vězení, ale po neustálých Sartrových intervencích byl za tři roky propuštěn. V osmdesátých letech sloužil Debray jako poradce pro Latinskou Ameriku francouzskému prezidentovi Françoisi Mitterrandovi. Potom se Debray zabýval šířením nenávisti proti Spojeným státům. V únoru 2003 vydal list *New York Times* jeho článek „Francouzské poučení“. Článek popisoval Debraye jako „bývalého poradce prezidenta François Mitterranda“, opomněl se však zmínit, že strávil několik let ve vězení za terorismus a byl propuštěn jen proto, že se za něj zaručil Sartre. Debrayův článek obsahoval všechna představitelná anti-americká klíše.⁴⁶ O Sartrových stycích s KGB svědčí i toto: 15. června 1972 zatkla západoněmecká policie jednu ze Sartrových oblíbených žaček, německou teroristku Ulrike Meinhofovou, již financovala KGB. Brzy poté poslala Meinhofová Sartrovi, svému učiteli ideologie, dopis se žádostí o morální podporu. Sartre vyhověl. Když ji jel navštívit do věznice Stammheim v Západním Německu, auto řídil německý terorista Hans-Joachim Klein, agent KGB a zástupce Carlose Šakala při teroristickém útoku na zasedání OPEC v roce 1975 ve Vídni.⁴⁷

Není divu, že světová rada míru byla z Francie vypovězena. Za údajně francouzskou fasádou byla tak sovětská, jak jen to šlo. Její denní provoz řídil sekretariát sovětského stylu, jehož jednadvacet členů byli agenti zahraničních tajných služeb z devíti zemí sovětského bloku (SSSR, Polsko, Bulharsko, Maďarsko, Rumunsko, Československo, Východního Německa, Albánie a Kuby). Světová rada míru měla podle sovětského vzoru také třiadvacet místopředsedů, všichni byli komunisté a byli rozděleni takto: čtyři zastupovali komunistické země (SSSR, Polsko, Východní Německo a Rumunsko), tři reprezentovali komunistické vlády loajální s Moskvou (Kuba, Severní Vietnam a Angola), dále tam byli dva zástupci Organizace pro osvobození Palestiny a Afrického národního kongresu, čtyři reprezentanti nevládních komunistických stran (ze Spojených států, Francie, Itálie, Argentiny) a deset zástupců národních poboček WPC v sovětském bloku a dalších zemích s loutkovým sovětským režimem. Většina stálých zaměstnanců WPC byli tajní zpravodajští agenti sovětského bloku, specializovaní na „mírové“ operace, jejichž úkolem bylo dělat ze vznikajícího mírového hnutí na Západě „páté kolony“ „socialistického tábora“. Světová rada míru měla Moskvou financované pobočky ve 112 zemích. Vydávala

46 Régis Debray: *The French Lesson*. *New York Times*, 23. února 2003 (internetové vydání).

47 Paul Berrman: *The Passion of Joschka Fischer*. *The New Republic*, 27. srpna – 3. září 2001.

také dvě periodika ve francouzštině (*Nouvelles perspectives a Courier de la Paix*), která řídili tajní spolupracovníci KGB a DIE a ovládala je sovětská a rumunská dezinformační služba.

Z Moskvy přicházely dokonce i peníze do rozpočtu WPC. Přivázeli je sověšti zpravodajci v podobě vypraných amerických dolarů, aby se utajil jejich sovětský původ. (V roce 1989, když byl Sovětský svaz na pokraji rozpadu, WPC veřejně přiznala, že 90 procent jejích peněz pocházelo z KGB.⁴⁸)

Během let vytvořila Moskva ve všemožných koutech západní Evropy mnoho mezinárodních Potěmkinových vesnic. Dnes je málokterý Evropan ochoten přiznat, že by ho tato snaha demonizovat Spojené státy jako sionistickou zemi a vrážení klínu mezi Židy a křesťany někdy ovlivnila. V polovině padesátých let ale asi 30 milionů lidí v Západní Evropě volilo antiamerické komunistické kandidáty (35 procent v Itálii a 20–25 procent ve Francii, Portugalsku a Řecku). Byl to pozoruhodný úspěch dezinformačního úsilí sovětského bloku – vzhledem k tomu, že Spojené státy zbavily západní Evropu nacistické okupace a obnovily jejich válkou zničenou ekonomiku.

Po zhroucení Sovětského svazu většina mezinárodních „Potěmkinových vesnic“ vybudovaných Kremlem přežila a pokračuje v šíření stejných protiamerických myšlenek jako v dobách své největší slávy. Světová rada míru se přestěhovala z Helsinek do Atén, ale stále ji řídil muž, kterého vybrala KGB. Je to Romeš Čandra⁴⁹, indický komunista, jenž v sedmdesátých letech požadoval, aby všechny národní pobočky WPC iniciovaly demonstrace proti americké válce ve Vietnamu. Po roce 1991, kdy jedinou supervelmocí byly Spojené státy, zaměřil Čandra WPC na „vedení boje proti Novému světovému pořádku“.⁵⁰ Podle současných stanov se WPC „rozšířila do celosvětového masového hnutí“, jehož cílem je podpora „těch lidí a těch osvobozeneckých hnutí“, která bojují „proti imperialismu“. Tím imperialismem jsou samozřejmě míněny Spojené státy.

Na 14. prosince 2002 svolal Čandra poradu svého výkonného výboru, který pak důrazně „odsoudil nesmírně nebezpečnou eskalaci americké agresivity na globální úrovni.“ Sekretariát WPC téhož dne vydal mezinárodní provolání, sepsané

48 Herbert Romerstein: Soviet Active Measures and Propaganda. Mackenzie Institute Paper č. 17, Toronto 1989, s. 14–15, 25–26. WPC Peace Courier, 1989, č. 4, citují Andrew – Gordievsky, s. 629.

49 Romeš Čandra – v roce 1990 byl odsunut z funkce generálního tajemníka WPC a stal se jejím čestným předsedou. (pozn. překl.)

50 Směrnice a nařízení WPC, přijaté na kongresu v Mexiku v roce 1996, www.wpc-in.org.

typicky odporivým jazykem sovětského stylu, které požadovalo, aby „lid celého světa“ zahájil „dosud nevídanou mobilizaci“ proti „americkému imperialismu“.⁵¹

Rozpad Sovětského svazu přežila i Světová odborová federace (WFTU), druhá největší „Potěmkinova vesnice“. Stále sídlí v Praze⁵² a stále užívá protiamerickou rétoriku studené války. Při svém 14. kongresu (25.–28. března 2000 v New Delhi) požadovala například „okamžité zrušení [americké] ekonomické blokády Kuby, Iráku, Íránu a Libye“.⁵³

Mezinárodní demokratická federace žen (WIDF) přijala novou chartu na 4. světové konferenci o ženách OSN v roce 1995 v Pekingu. Slovy studené války žádá, aby „ženy celého světa bojovaly proti globalizaci takzvaných tržních ekonomik“, která je „hlavní příčinou sílící feminizace chudoby“.⁵⁴ 8. března 2000 zorganizovala WIDF v Kalkatě „Světový pochod žen“ na oslavu Sověty zřízeného Mezinárodního dne žen.⁵⁵

Mezinárodní svaz studentstva (IUS) sídlí v Praze a má 152 členských organizací ze 114 zemí. Pokračuje v šíření nenávisti vůči Spojeným státům. Mezinárodní provolání vydané při „Mezinárodním dnu studentstva“ v roce 2001 odsoudilo „pomstychtivé útoky USA na Afghánistán, které znemožňují boj o stabilitu na Blízkém východě a slouží k posilování rasismu a netolerance na celém světě“.⁵⁶

Tyto skupiny své spojení s Moskvou tají, ale přitom se neustále drží myšlenek a plánů, které podporují cíle Kremlu. Jsou dokonalým ventilem pro pokračování dezinformací.

51 Tamtéž.

52 Světová odborová federace přesunula v roce 2006 své sídlo z Prahy do Atén. (pozn. překl.)

53 14th World Trade Congress. New Delhi, Indie, 25. – 28. března 2000.

54 Pekingská deklarace světové konference o ženách, 15. září 1995. Delegaci Vatikánu na tomto jednání vedla prof. Mary Ann Glendonová. V závěru přednesla důležité prohlášení sdělující, že Svatý stolec má proti závěrečné rezoluci vážné výhrady.

55 8. březen – Mezinárodní den žen, <http://www.un.org/events/women/women00.htm>.

56 17. listopad, Mezinárodní den studentstva, se shoduje se Dnem akcí za mír Mezinárodního svazu studentstva.

6

KREMELSKÉ INTRIKY

Existuje rozšířené přesvědčení, že největší škody Západu způsobily akce sovětské (ruské) tajné služby, při nichž byly ukradeny přísně tajné informace, například technologie atomové bomby. Není to pravda. Ty úplně nejhorší a často nenapravitelné škody působí svobodnému světu dezinformační operace Kremlu, jejichž cílem je měnit minulost. Přeměna Stalina z politického zabijáka, který jen v Sovětském svazu zmasakroval více než dvacet milionů nevinných lidí, v politického boha, jenž ovládal třetinu světa, vyvolala začátek nejen čtyřicet let trvající studené války, ale také ten největší podvod v dějinách: mezinárodní uznání marxismu a obdiv zabijáckých komunistických předáků.

Úpravám minulosti lidí se v žargonu KGB říká „konstrukce“ a byla to přísně tajná dezinformační specialita. Kvůli těmto konstrukcím KGB je dnes pro ruské i západní historiky nesmírně obtížné předvídat ruskou minulost.

V lednu 1934 byl XVII. sjezd sovětské komunistické strany oslavován jako „sjezd vítězný“. Kdo mohl předvídat, že ze 139 členů ústředního výboru komunistické strany zvolených na tomto kongresu, bude později falešnými konstrukcemi vytvořeno 89 „nepřátel lidu“, kteří budou odsouzeni stejným režimem, které je

vychvaloval. Za kontrarevolucionáře bylo označeno dokonce 1108 z 1966 delegátů tohoto sjezdu a 848 jich bylo popraveno.⁵⁷

V následujících letech byly za zrádce označeny a zabity miliony nevinných sovětských občanů a miliony dalších Rusů vycházely do ulic, aby tyto „zrádce“ odsoudily a volaly po jejich hlavách.⁵⁸ Po 2. světové válce exportoval Kreml svou černou magii klamu do nově vzniklých komunistických zemí ve východní Evropě.

Navzdory obecnému přesvědčení se země východní Evropy nezměnily v proletářské diktatury revoluce v důsledku revolucí, vykonaných domácími komunistickými stranami. V roce 1945 neměla komunistická strana v Rumunsku ani 1 500 členů. Sovětizaci východní Evropy vykonal Kreml pomocí podvrtných klamných operací, které potom dostaly otevřené politické razítko. Předáci východoevropských demokratických stran nebyli politicky vytěsněni. Byli systematicky křivě obviňováni jako nacističtí váleční zločinci a popravováni nebo vězněni. Dali Kremlu důvod k zinscenování demonstrací „lidu“, které žádaly zákaz těchto stran. Přední východoevropští podnikatelé v průmyslu nebo zemědělství byli křivě obviněni jako sabotéři a zabiti nebo uvězněni, což místním komunistům nabídlo záminku ke znárodnění ekonomiky a kolektivizaci zemědělství. Tento proces byl dlouhý a krvavý, trval hodně přes deset let.

Konstrukce Kremlu mohou být negativní – jejich cílem je odstranění někoho, nebo pozitivní – cílem je něčí podpora. Tak či tak mohou opravdu ovlivnit běh světových dějin. Obdivovaní lidé ze Západu bývají pomluveni nebo falešně obviněni jako zločinci, a naopak ohavní zločinci v sovětské či ruské sféře vlivu bývají naopak zobrazováni nebo jsou z nich konstruováni svatí.

Za stalinské éry bylo více než sedm milionů „nespolupracujících“ sovětských občanů označeno k odstranění, byli křivě obviněni jako sionističtí špioni nebo kolaboranti nacistů. Byli popraveni nebo posláni do gulagů. Ti užiteční byli zase konstruováni pozitivně, dokonce glorifikováni. Všichni původní vůdcové východoevropských zemí (Walter Ulbricht v Německu, Klement Gottwald v Československu, Georgi Dimitrov v Bulharsku, Mátyás Rákosi v Maďarsku a Gheorghe Gheorghiu-Dej v Rumunsku) byli úplně nuly, které přísahaly věrnost marxismu-leninismu, stalinismu a náboženství Kremlu, a sovětská dezinformační mašinérie je překonstrovala v národní hrdiny.

57 Zprávy ústředního výboru KSSS, č. 3, březen 1989.

58 Donald Rayfield: *Stalin and His Hangmen*. New York, Random House 2005, zejména s. 248.

Jakmile byli tito bezvýznamní lidé instalováni na trůny svých zemí, přijali kremelské manipulační praktiky za své. Dne 23. srpna 1944 vedl rumunský král Michal odvážný puč, kterým svrhl pronacistickou vládu a ukončil spojenectví své země s Německem. Potom připojil rumunské ozbrojené síly ke Spojencům v boji proti Hitlerovi. V roce 1945 vyznamenal krále americký prezident Harry Truman. V rozhodnutí o udělení řádu se uvádí, že král Michal „sám vyvedl Rumunsko z války“, přestože „neovládal zemi, která byla spojencem německého agresora“.⁵⁹ Králův čin byl tak odvážný a unikátní, že se vedle amerického generála Dwighta Eisenhowera stal jediným cizincem, kterému Sověti udělili Řád vítězství.⁶⁰ Patnáct dnů poté, co krále vyznamenalo prezidium Nejvyššího sovětu – 21. července 1945 – předal sovětský maršál Fjodor Tolbuchin králi Michalovi, který byl také pilotem, jako dar od Stalina a symbol jeho osobního uznání dvě sportovní letadla.⁶¹ Gheorghe Gheorghiu-Deje, vůdce rumunské komunistické strany, který byl právě osvobozen z nacistické věznice, ukazovaly noviny, jak králi děkuje za jeho mimořádně statečný čin: klečí před ním a líbá mu ruku. O tři roky později tentýž Gheorghe Gheorghiu-Dej, v té době Stalinem instalovaný vládce Rumunska, krále obvinil, že kolaboroval s nacisty, je západní špion a vyhnal ho ze země.⁶²

Potom byly křivě obviněny statisíce nevinných Rumunů. Soud nazvaný „průplav Dunaj-Černé moře“ byl jednou z nejohavnějších takových operací té doby. Po vzoru Stalina, jenž obrátil tok Volhy,⁶³ se Gheorghiu-Dej rozhodl, že vybuduje plavební kanál spojující Dunaj s Černým mořem. Jeho plán dalece přesahoval tehdejší technické možnosti Rumunska a několik let po vykopání první lopaty hlíny bylo uděláno jen málo. Dej viděl, že projekt nebude v dohledné budoucnosti hotov. Aby se zbavil viny, rozhodl se, že stavbu ukončí a neúspěch přičte západní sabotáži.

59 Textul decretului de decorare a Regelui Mihai de catre presedintele Truman. Scînteia, 14. května 1945, s. 1.

60 Solemintatea Decorarii M. S. Regelui Mihai de catre Generalisimul Iosif Vissarionovich Stalin. Scînteia, 21. července 1945, s. 1. Kromě Eisenhowera a krále Michala byli Řádem vyznamenáni další cizinci: britský polní maršál sir Bernard Montgomery, válečný velitel polské prosovětské Lidové armády Michał Rola-Żymierski a jugoslávský prezident Josip Broz-Tito. (pozn. překl.)

61 Guvernul Sovietic a Daruit M. S. Regelui Mihai, doua Avioane de Turism. Scînteia, 22. července 1945, s. 1.

62 Sorin Rosca Stanescu – Cornel Dumitrescu: Autopsia unei Inscenari Securiste. Bukurešť, Omega-Ziua 1999.

63 Sověti nechtěli obrátit Volhu, ale tok řeky Pečory tak, aby ústila do Volhy, nikoli do Severního ledového oceánu. (pozn. překl.)

Na hlášení *Securitate* popisující obtíže, s nimiž se potýkalo řízení tohoto mamutího projektu, Dej svou typickou fialovou tužkou připsal: „Jmenované osoby budou zatčeny, veřejně odsouzeny jako sabotéři a popraveny.“ Monstrproces se konal v roce 1953 a doprovázely jej pouliční demonstrace, požadující veřejné oběšení „sabotérů“. Tři lidé byli popraveni a čtyři odsouzeni k dlouholetým trestům vězení. Krátce poté byla stavba kanálu Dunaj-Černé moře definitivně ukončena a veřejnost dlouhá léta věřila, že plán opravdu sabotovali agenti západních tajných služeb.

Kremelské metody manipulace politických a náboženských vůdců – negativně, či pozitivně – má dlouhou historii. Maďarský premiér Imre Nagy, o němž se Kreml domníval, že vyvolal maďarské povstání v roce 1956, byl označen k odstranění. Skupina, sestavená z agentů sovětské KGB a rumunské DIE, ho unesla z Maďarska, byl obviněn jako sionistický špion a oběšen.⁶⁴ Podrobnosti, které jsem v roce 1987 popsal ve své knize *Rudé horizonty*, vyvolaly v komunistickém Maďarsku tak velký zájem, že o rok později vyšlo v maďarštině ilegální samizdatové vydání kapesního formátu (dnes je to velmi žádaný sběratelský předmět).

Naopak vyzdvihován měl být Urho Kaleva Kekkonen, dlouholetý finský prezident a sovětský agent. Z Kekkonena udělala KGB a její předchůdkyně (která mu téměř dvacet let psala veřejné projevy) úspěšného politického vůdce. Kekkonen byl řízen Sověty do roku 1982, kdy po šestadvaceti letech odešel z funkce prezidenta Finska, které mělo tehdy se Sověty velmi dobré vztahy.⁶⁵ K vyzvižení byl určen také Olof Palme. S pomocí KGB se stal švédským premiérem a exportoval sovětský sociální stát do západní Evropy.

Herbert Wehner, ministr západoněmecké vlády pověřený „celoněmeckými záležitostmi“ (tzn. vztahy s Východním Německem), byl před vstupem do Komunistické strany Německa pomocný úředník. Potom utekl do Sovětského svazu. Tam z něj sovětská politická policie udělala sociálně demokratického předáka a také mu vytvořila minulost – druhou světovou válku údajně strávil ve Švédsku, nikoli v Sovětském svazu, kde ve skutečnosti byl. V roce 1946 vyslal Stalin Wehnera přes Švédsko do Západního Německa. Wehnerův Sověty vymyšlený životopis – údajný antinacista a antikomunistický bojovník – mu pomohl stát se v roce 1958 zástupcem předsedy německé Sociálně demokratické strany (SPD) a předsedou klubu SPD

64 Pacepa: *Red Horizons*, s. 357–359.

65 Po většinu doby ho řídil Viktor Vladimirov, dříve šéf stanice NKVD v Helsinkách, jenž byl za řízení Kekkonena povýšen na generála. Christopher Andrew – Oleg Gordievsky: *KGB – The Inside Story*. New York, Harper Collins 1990, s. 432–433.

v *Bundestagu* (1969–1983) a v letech 1966–1969 dokonce ministrem západoněmecké vlády. Wehner se ve špičkové německé politice pohyboval až do své smrti v roce 1990.

V roce 1974 jsem se naposledy sešel s předsedou SPD Willym Brandtem, jenž se stal německým kancléřem a vytvořil *Ostpolitik* (otevřenost k Východu, čímž byl míněn Sovětský svaz a jeho východoněmecký vazal). Toho dne vypadal Brandt neklidně. Bylo to krátce po zatčení Güntera Guillaumea, východoněmeckého „ilegála“, jenž pronikl do západoněmeckých politických kruhů. Stal se důvěrným Brandtovým přítelem a poradcem a v podstatě řídil zemi. Guillaumeovo zatčení Brandtem silně otřásl a svěřil se mi, že se cítí zrazen. O měsíc později Brandt napsal západoněmeckému prezidentovi: „Přijímám politickou zodpovědnost za nedbalost v souvislosti s Guillaumeovou špionážní aférou a předkládám svou demisi z úřadu federálního kancléře.“⁶⁶

Vmanipulováním ilegálů KGB do západní politiky získával Kreml lepší informace o tom, co se v některých západních zemích děje, než jaké měl o dění v Sovětském svazu.

Studená válka už skončila, ale klamné operace jako by měl Kreml stále v oblibě – a přenesl je dokonce i do Spojených států.

66 Joseph J. Trento: *The Secret History of the CIA*. New York, Carroll and Graf 2001, s. 173.

STALINŮV STŘET S KATOLICISMEM

Kreml už od pradávna manipuluje náboženství ve prospěch svých zájmů. Aby si ruští carové zajistili poslušnost v zemi, prohlašovali se hlavou pravoslavné církve. Lenin, první sovětský car, zabil tisíce kněží a zrušil většinu ruských kostelů proto, aby z marxismu-leninismu udělal jediné náboženství v zemi.⁶⁷ Stalin, jenž v jeho krvavém řádění pokračoval, změnil Leninovo nové náboženství na marxismus-leninismus-stalinismus a využíval jej k tomu, aby ze sebe udělal sovětského svatého, jen proto, že chtěl své vyhladovělé a utlačované obyvatelstvo umlčet. Dvacet let po listopadové revoluci v roce 1917 zůstalo v Sovětském svazu pouze 500 kostelů.⁶⁸

Dne 23. srpna 1939 zahájil Kreml válku také proti neruským vyznáním. Toho dne se sovětský ministr zahraničí Vjačeslav Molotov setkal v Kremlu se svým

67 Viz Edward N. Luttwak: *New Dynamics of the Soviet Empire – From Optimism to Pessimism*. In: Robbin Frederick Laird – Erik P. Hoffman (ed.): *Soviet Foreign Policy in a Changing World*. Piscataway, NJ, Transaction Publishers 1986, s. 61. („Nyní zkamenělý marxismus-leninismus se stal oficiálním náboženstvím, jelikož jeho tvrzení byla přijata jako dogma. Sovětský marxismus-leninismus má své obřady, rituály a modly, především samotného Lenina – jeho bysty jsou ve všech školních třídách, úřadech a na veřejných místech.“)

68 John Costello – Oleg Tsarev: *Deadly Illusions*. New York, Crown 1993, s. 24.

německým protějškem Joachimem von Ribbentrop a podepsali nechvalně proslulý pakt o neútočení Hitler–Stalin. Německé archivní dokumenty potvrzují, že Stalin byl toho dne nadšen. Ribbentropovi řekl: „Sovětská vláda bere tuto novou dohodu velice vážně. Mohu se vám zaručit svým čestným slovem, že Sovětský svaz svého partnera nezradí.“⁶⁹

Stalin měl k radosti mnoho důvodů. Stejně jako Hitler byl přesvědčen o historické nevyhnutelnosti rozšířit území své říše. Stalin hlásal nezbytnost „světové proletářské revoluce“. Hitler tomu říkal *Lebensraum*, životní prostor. Oba založili svou tyranii na krádeži – Hitler ukradl majetky Židům, Stalin ukradl bohatství ruské pravoslavné církvi a buržoazii své země. Stalin i Hitler náboženství nenáviděli a oba nahradili Boha svým kultem.

Tajná doložka paktu Hitler–Stalin rozdělila mezi oba signatáře Polsko a dala Sovětům volnou ruku v Estonsku, Lotyšsku, Litvě, Finsku, Besarábii a Severní Bukovině.⁷⁰ Tato nová území byla převážně katolická, proto se Stalin domníval, že jsou podřízena cizí moci – Vatikánu. A pro toho, jenž se stal jediným bohem Sovětského svazu a na jehož rozkaz bylo jen při čistkách v letech 1936–1938 zatčeno 168 300 příslušníků ruského pravoslavného kléru a z nich 100 000 zastřeleno, to bylo nepřijatelné.⁷¹ Ruské pravoslavné církvi, která měla v roce 1914 více než 55 000 farností, jich zůstalo pouze 500.⁷²

Stovky katolických kostelů v pobaltských státech, které Stalin nedávno získal pro Sovětský svaz, ohrožovaly Stalinův obraz jako jediného báťušku (tatíčka) – jak se říkalo carovi. Tyto kostely byly vázány na jiného otce, papeže Pia XII., a Stalin odmítal třeba jen uvažovat o tom, že by někomu dovolil zasahovat do své absolutní vlády.

Papeže, který byl široce veleben a mimo jeho dosah, nemohl Stalin svrhnout. Mohl ale vymazat katolickou církev z mapy pobaltských zemí, stejně jako to udělal s ruskými pravoslavnými kostely.

Stalin tam vyslal svého oblíbeného kata Andreje Vyšinského, aby pobaltské státy sovětizoval a přitom zničil jejich národní církve. Vyšinskij byl zkušený příslušník politické policie NKVD, který při Stalinově válce proti pravoslavné církvi a jeho

69 John Toland: Adolf Hitler. Garden City, NY, Doubleday 1976, s. 548.

70 Besarábie – historické území zasahující velkou část dnešního Moldavska a jižní výběžek Ukrajiny u Černého moře; Severní Bukovina – historické území u severovýchodní hranice Rumunska s Ukrajinou. (pozn. překl.)

71 Alexander N. Yakovlev: A Century of Violence in South Russia. New Haven, CT, Yale University Press 2002, s. 165.

72 Country Studies: Russia – The Russian Orthodox Church. U.S. Library of Congress, lcweb2.loc.gov/frd/cs, navštíveno 3. dubna 2008.

velké čistce v letech 1936–1938 dělal v krycí funkci generálního prokurátora zázraky. Vyšinskij dobře věděl, jak na to. V době, kdy byl Stalinovým nejvyšším prokurátorem, bylo k smrti odsouzeno a zastřeleno více než sedm milionů lidí. Tak se staral, aby svému šéfovi zajistil postavení jediného božstva v Sovětském svazu.

Rudá armáda okupovala Lotyšsko 17. června 1940 a Vyšinskij hned druhý den jako Stalinův zvláštní vyslanec dorazil do Rigy. Generál Alexandr Sacharovskij se mi jednou pochlubil: „Když se soudruh Vyšinskij vydal do Lotyšska, doprovázel jsem ho a v roce 1943 jsem se stal jeho zástupcem pro sovětizaci Rumunska.“ (V roce 1951 přišel Sacharovskij do Bukurešti jako hlavní sovětský poradce nově vzniklé Securitate, rumunského ekvivalentu sovětské politické policie, a tím se *de facto* stal mým šéfem. V roce 1956 byl Sacharovskij povýšen, řídil celou zahraniční rozvědku SSSR, a tuto pozici zastával téměř po celou studenou válku. Podle Sacharovského byla sovětizace Rumunska, kterou Vyšinskij řídil, vylepšenou verzí operace v Lotyšsku.)

Několik dní po příjezdu do Rigy přinutil Vyšinskij lotyšského prezidenta Kārliše Ulmanise, aby jmenoval „lidovou vládu“, jejíž členové byli již předem schváleni Moskvou. Podle Vyšinského plánu pouze dva členové nové vlády byli komunisté: ministr vnitra a velitel státní policie.

Po úspěšné instalaci kabinetu promluvil Vyšinskij z balkonu sovětského velvyslanectví v Rize a ujistil obyvatelstvo, že Moskva nemá v žádném případě zájem zahrnout Lotyšsko do Sovětského svazu. O několik dní později však Vyšinskij nařídil svému veliteli lotyšské policie zatknout prezidenta Ulmanise a hlavní lotyšské předáky. Za přispění tajné policie, kterou si Vyšinskij přivezl do Lotyšska, byli pak deportováni do Sovětského svazu. Novou, tzv. lidovou vládu přinutil, aby do dvou týdnů uspořádala parlamentní volby, a pro volby vytvořil „frontu pracujícího lidu“ (řízenou tajnými pracovníky sovětské bezpečnosti) s jednotnou kandidátní listinou.

Vyšinského volby se konaly 14.–15. července 1940. Nevolilo se tajně. Jediným tajemstvím bylo sčítání hlasů – provádělo je ministerstvo vnitra, které řídil jeden z Vyšinského lidí. Podle výsledků bylo 97,8 procenta voličů pro (anonymní) kandidáty fronty. Brzy poté přišla čerstvě zrozená Komunistická strana Lotyšska s heslem „sovětská Litva“. V dalším projevu z balkonu sovětského velvyslanectví vyjádřil Vyšinskij naději, že nově zvolený „lidový parlament“ přijme za své přání, vyjádřené tímto heslem. A právě to se samozřejmě stalo.

Vyšinského parlament prohlásil 21. července 1940 Lotyšsko za sovětskou republiku a o dva týdny později ji za člena Sovětského svazu přijal moskevský Nejvyšší sověť. Netrvalo dlouho a lotyšští katoličtí kněží mizeli v sovětských gulazích a jejich kostely byly rušeny.

DEZINFORMACE

Nedlouho poté stejným způsobem začlenil Vyšinskij do Sovětského svazu i Estonsko a Litvu. Celá katolická hierarchie a asi třetina katolického obyvatelstva těchto malých zemí byla buď deportována, nebo zastřelena.⁷³

73 Gabriel Adriany: Die Kirche in Nord, Ost und Südeuropa. In: Handbuch der Kirchengeschichte, VII. část, Freiburg 1979, p. 515.

8

NOVÝ NEPŘÍTEL KREMLU

Zatímco Vyšinskij likvidoval katolickou církev v Lotyšsku, Estonsku a Litvě, Stalin se dozvěděl, že Hitler má v úmyslu podepsat třístrannou smlouvu s Itálií a Japonskem. V září 1940 vyslal Stalin do Berlína Vladimíra Děkanozova, šéfa své špionáže – spolehlivého Gruzínce s krytím náměstka ministra zahraničí. Ten při procházce lesem sdělil Ribbentropovi, že Stalin je ochoten se k Ose přidat. Dne 12. listopadu 1940 pověřil Stalin svého nejbližšího spolupracovníka, předsedu vlády Vjačeslava Molotova, aby v Berlíně dokončil podrobnosti jeho budoucí spolupráce s osou Berlín-Řím-Tokio.

Stalin byl přesvědčen, že jednání bylo úspěšné, a 20. listopadu jmenoval šéfa své rozvědky velvyslancem v Berlíně. Akreditační listiny předal Děkanozov Hitlerovi 19. prosince 1940. Nevěděl však, že Hitler pouze o den dřív schválil plán operace Barbarossa, invaze do Sovětského svazu, a že nařídil svým vojskům, aby se připravila na 15. května 1941.

O několik týdnů později připsal Stalin na hlášení tajné služby s varováním, že v červnu 1941 Hitler zaútočí na Sovětský svaz:

Ten svůj „zdroj“ pošlete do hajzlu. Je to dezinformátor.⁷⁴

74 David E. Murphy: What Stalin Knew – The Enigma of Barbarossa. New Haven, CT, Yale University Press 2005, s. xv.

Hitler dohodu o neútočení se Stalinem opravdu porušil a 22. června 1941 napadl Sovětský svaz. Hledal pro německý lid *Lebensraum*.⁷⁵ V prvních týdnech kladla Rudá armáda nacistům slabý, neorganizovaný odpor. Za Stalinovu milostnou aféru s Hitlerem platili Rusové obrovskou cenu. O život přišlo deset milionů vojáků a čtrnáct milionů civilistů. Dalších pět milionů lidí nacisté zajali.

Ve chvíli, kdy Hitlerovy armády stály před branami Moskvy, Japonci 7. prosince 1941 přepadením námořní základny v Pearl Harboru nečekaně vtáhli do války Spojené státy. Tento útok zachránil Stalinovi krk a umožnil mu chytit druhý dech. Den poté prezident Roosevelt sdělil společnému zasedání Kongresu, že 7. prosinec „zůstane v našich dějinách navždy černou skvrnou“.⁷⁶ Požadoval, aby byl mezi Spojenými státy a Japonskem vyhlášen válečný stav, a Kongres toto prohlášení schválil.

Brzy poté začaly spojené státy posílat do Sovětského svazu obrovské množství vojenského materiálu. Měl Stalinovi pomoci ke zničení podstatné části Hitlerovy vojenské mašinerie. A to se podařilo.

Rudá armáda došla 20. dubna 1945 k předměstím Berlína a o deset dní později Hitler spáchal sebevraždu. (Nacistická propaganda oznámila, že padl, když do posledního dechu bojoval za Německo proti bolševismu.⁷⁷) Dne 8. května 1945 se nacistické Německo vzdalo Spojencům, mezi nimiž byl i Sovětský svaz. Stalin, jenž kdysi odmítal diplomatické styky se svobodným světem, se stal členem exkluzivního klubu vítězů. Byl nominován na Nobelovu cenu za mír⁷⁸ a mohl se vydat za ovládnutím světa.

Stalin však toužil porazit ještě jednoho nepřítele: ukrajinskou katolickou církev, poslední enklávu Vatikánu v Sovětském svazu. Její prominenty – lvovského arcibiskupa Josipa Slipého, stejně jako většinu ukrajinských biskupů, mezi nimi Hryhorije Chomyšyna, Ivana Ljatyševského, Mykolu Čarneckého a Josafata Kocylovského, Stalinova politická policie označila za „kolaboranty nacistů“. Všichni byli bez soudu posláni do vězení nebo do gulagů – táborů nucených prací – a oficiálně bylo sděleno,

75 Hitlerovo prohlášení zdůvodňující tento čin je přetištěno v Jeff T. Hays (ed.): *A History of the Third Reich*, sv. 4, *Primary Sources*. San Diego, CA, Greenhaven Press 2003, s. 125. Na s. 26 jsou uvedeny také jeho úvahy o potřebě životního prostoru pro německý lid.

76 Dne 8. prosince, v den, kdy toto prohlášení přednesl, byli v polském Chelmnu zplynováni první Židé.

77 Sebevraždu spáchal také Josef Goebbels, od roku 1933 Hitlerův ministr propagandy. Do 1. května zůstal v Hitlerově bunkru, pak otrávil svých šest dětí a s manželkou si pak vzal kyanid. Jejich těla později našli sovětsí vojáci.

78 Nomination Facts. Oficiální webové stránky Nobelovy ceny, www.nobelprize.org.

že „z politických důvodů je místo jejich pobytu neznámé“.⁷⁹ Biskup Mykyta Budka byl převezen do gulagu na Sibiři a v říjnu 1949 tam zemřel. Za nacistické kolaboranty byly označeny stovky dalších významných postav ukrajinské katolické církve.⁸⁰

Pius XII. reagoval vydáním encykliky *Orientales Omnes Ecclesiae*⁸¹, určené věřícím na Ukrajině – a nepřímě také v Pobaltí. Ujistil je, že „spravedlnost zajistí Bůh“ a že „Pán ve své nekonečné milosti tuto strašlivou bouři uklidní a přivede ji ke konci“.⁸²

Stalin přijal papežovu encykliku jako vyhlášení války a odpověděl, jak byl zvyklý: šest ukrajinských biskupů bylo okamžitě obviněno z kolaborace s nacisty a zavražděno.⁸³ Tím Stalin zahájil *ad hominem* ofenzivu proti papeži Piovi XII.

V tehdejší době bylo pro Stalina nejefektivnější metodou pomluvy obvinění z pronacistické činnosti – za 2. světové války to byla velezrada. V roce 1943 vytvořil Stalin zpravodajskou jednotku, která se specializovala na vyhledávání kolaborantů s nacisty a vytváření pomluv – *Směř*. Název vymyslel Stalin sám. Byla to zkratka ruských slov „směř špionam“ (smrt špionům). Jednotku podřídil Stalin přímo sobě. Její pohůnkové se brzy dokonale naučili hromadně dělat z lidí nacisty, nutit je k přiznání a odstraňovat ze scény zatčením, soudem, uvězněním nebo smrtí.

Směř začala tím, že označila za kolaboranty nacistů stovky sovětských občanů, kteří žili v oblastech SSSR okupovaných německou armádou, stejně jako téměř všechny ze dvou milionů sovětských vojáků, kteří se vraceli z německého zajetí.⁸⁴

V červnu 1945 sdělil americký velvyslanec v SSSR Averell Harriman ministertvu zahraničí: „Velvyslanectví je znám pouze jediný případ, kdy se propuštěný zajatec vrátil ke své rodině v Moskvě.“⁸⁵ Washington se později dozvěděl, že Směř označila většinu repatriovaných za kolaboranty a poslala je do gulagů za polárním kruhem, kde mnozí z nich zemřeli.⁸⁶

79 Jan Olav Smit: *Angelic Shepherd – The Life of Pope Pius XII.* New York, Dodd–Mead 1950, s. 174.

80 *The Ukrainian Weekly*, č. 18, sv. XVII, 28. března 1949, s. 1.

81 Encyklika *Orientales Omnes* byla vydána 2. prosince 1945.

82 *Orientales Omnes*, s. 59.

83 Alberto Giovanetti: *Pio Parla alla Chiesa del Silenzio.* Milán 1959. Překlad do němčiny: *Der Papst spricht zur Kirche des Schweigens.* Recklinghausen, Paulus Verlag 1969, s. 131.

84 Robert W. Stephan: *Death to Spies – The Story of SMERSH.* Rigorózní práce American University, Washington D.C. 1984, s. 61–64.

85 Andrew – Gordievsky, s. 343.

86 Hugh Thomas: *Armed Truce – The Beginnings of the Cold War.* Londýn, Hamish Hamilton 1986, s. 220–221.

Stejnou metodu používala Stalinova Směř k diskreditaci bulharských prozápadních vůdců s cílem nahradit je lidmi Moskvy. Přestože Bulharsko nikdy nevyhlásilo válku Spojencům a jako jedna z pouhých tří evropských zemí (vedle Finska a Dánska) dokázala ochránit svou židovskou populaci,⁸⁷ Andrej Vyšinskij, kterého Stalin pověřil sovětizací Bulharska, přesto nařídil Směři, aby většinu bulharských vůdců vykreslila jako nacistické válečné zločince.

Vyšinskij a jeho jednotky Směř v Bulharsku pak 2. února 1945 popravily tři regenty, 22 ministrů, 68 poslanců parlamentu a 8 poradců krále Borise, označených za nacistické válečné zločince. V následujících měsících popravily sovětské bezpečnostní síly jako válečné zločince dalších 2 680 bulharských vládních úředníků a 6 870 jich bylo uvězněno, přestože mnozí z nich se zasloužili o přechod Bulharska na stranu Spojenců. USA, které pomáhaly Bulharsku držet se mimo válku, to na chvíli zaskočilo a Moskva využila tento čas k instalaci loutkové vlády. Tím začal – na dlouhou dobu – konec demokracie na Balkáně.

Stalin a Směř pak mohly vyhlásit válku samotnému Vatikánu. V této válce musel komunistický tyran zvítězit. Papež Pius XII. byl konec konců nejvyšším představitelem křesťanství na celém světě a samotná existence a rozpínavost ateistického komunismu vyžadovala zdiskreditovat a démonizovat hlavního konkurenta – křesťanskou víru.

Následující část této knihy popisuje jednu z nejzávažnějších a nejpodlejších dezinformačních kampaní celé studené války: proměnu milovaného papeže, anti-komunisty a antinacisty – toho, jenž se nejen vzepřel Hitlerovi a chránil Židy, ale dokonce je osobně před perzekucí ukrýval – v údajného „kolaboranta s nacisty“. Čtenář může očekávat důkladný a komentovaný popis promyšlené, složité, dlouhodobé, mnohostranné kampaně plné lži a špíny. Takové, jaká je povaha dezinformace.

87 Country Studies: Bulgaria in World War II. Library of Congress, lcweb2.loc.gov/frd/cs/profiles/Bulgaria.pdf.

ČÁST II.

**ANATOMIE DEZINFORMAČNÍ
KAMPANĚ – VYTVOŘENÍ
„HITLEROVA PAPEŽE“**

9

NEÚSPĚŠNÝ POROD „HITLEROVA PAPEŽE“

Válka mezi komunismem a katolickou církví je skoro stejně stará jako komunismus sám. V roce 1846, dva roky předtím, než Karel Marx vydal Komunistický manifest, prohlásil papež Pius IX., že „nechvalně známá doktrína takzvaného komunismu je v naprostém rozporu s přirozeným právem“ a „může zcela zničit práva, majetky a vlastnictví všech lidí“. Po druhé světové válce, když Sovětský svaz šířil svou komunistickou doktrínu do nových území, se bitva stala ještě zuřivější.

Moskevský rozhlas označil 3. června 1945 vůdce katolické církve papeže Pia XII. za „Hitlerova papeže“. Lživě naznačil, že papež byl za druhé světové války spojencem nacistů.⁸⁸ Byla to první salva v promyšlené operaci Směřš, určené k očernění papeže v očích světa.

88 Giovanni Sale: *Il Novecento tra genocidi, paure e speranze*. Milán, Jaca Book 2006, s. 214. Viz t. Cardinal Walter Kasper: *Recent Developments in Jewish-Christian Relations*. Přednáška na liverpoolské Hope University, 24. května 2010. <http://www.worldjewishcongress.org/uploads/documents/21ea709fb3a30b36434f3f3eea17791a1c36f480f.pdf>. Hanna Diskin: *The Seeds of Triumph – Church and State in Gomułka's Poland*. Budapešť, Central European University Press 2001, s. 48-49 (propaganda sovětského bloku proti katolické církvi a papeži). George Weigel: *All War All the Time. First Things*, duben 2011, s. 30.

Poznámka moskevského rozhlasu byla jako prásknutí bičem. Pouze o den dříve, 2. června 1945, promluvil Pius XII. ke kolegiu kardinálů. Jeho projev vysílal vatikánský rozhlas. Papež mluvil o „satanské hrozbě nacismu“ a poznamenal, že jeho předchůdce, Pius XI., popsal nacismus přesně: „Naduté odpadlictví od Ježíše Krista, popření jeho doktríny a jeho snahy o spásu, kult násilí, uctívání bůžků rasy a krve, rozvrat lidské svobody a důstojnosti.“⁸⁹ Ke svému snažení Pius XII. řekl:

Pokračující v práci našeho předchůdce nikdy jsme za války neustali v odporu vůči nacistické doktríně a řídili se pevnými zákony humanity a křesťanské víry. Byl to pro nás nejvhodnější, můžeme dokonce říci jediný účinný způsob, jak zdůrazňovat před tváří světa a mezi tolika chybami a násilím neměnné principy mravního zákona, abychom upevnili v myslích i srdcích německých katolíků vyšší ideály pravdy a spravedlnosti. Nebylo to bez výsledku. Víme s jistotou, že naše vysílání, zejména o Vánocích 1942, bylo navzdory všem zákazům a překážkám zkoumáno diecézními konferencemi a vykládáno lidem.⁹⁰

Pius se zmínil také o smrti asi dvou tisíc katolických kněží v Dachau. Válečný papež ve svém názoru na nacisty nekolísal, bez ohledu na to, jestli oběťmi byli katoličtí kněží, nebo židovští vesničané.

V roce 1944 vyšel na titulní straně věstníku židovské pěší brigády britské 8. armády redakční úvodník, který byl v naprostém rozporu s pomluvou moskevského rozhlasu: „K věčné slávě římského lidu a římskokatolické církve můžeme prohlásit, že osud Židům ulehčila jejich vskutku křesťanská nabídka pomoci a ochrany.“⁹¹ Deník izraelské odborové federace Davar citoval krátce po osvobození Říma důstojníka židovské brigády: „Když jsme vstoupili do Říma, přeživší Židé nám hlasem plným vděčnosti a úcty říkali: ‚Jestliže jsme byli zachráněni, jestliže v Římě stále žijí Židé, pojďte s námi do Vatikánu poděkovat papeži. Jelikož v samotném Vatikánu,

89 Překlad celého poselství, vysílaného vatikánským rozhlasem, je k dispozici v *The Catholic Church and the Third Reich – Pope Pius XII Surveys an Heroic History*. The Tablet (Londýn), 9. července 1945.

90 Plný text projevu je uveden v Margherita Marchione: *Pope Pius XII – Architect for Peace*. New York, Paulist Press 2000, s. 143–152. Viz t. Office of the United States Chief Counsel, sv. I, s. 285–86. William L. Shirer: *The Rise and Fall of the Third Reich – A History of Nazi Germany*. Greenwich, Fawcett Publications 1962, s. 324–25 (poznámky). Purdy, s. 43.

91 Pinchas E. Lapide: *Three Popes and the Jews*. New York, Hawthorne Books 1967, s. 131. Viz Ernst von Weizsäcker: *Memoirs of Ernst von Weizsäcker*. Chicago, H. Regnery Co. 1951, s. 297.

v kostelech, kláštorech a soukromých domech byli na jeho osobní příkaz ukrýváni Židé.“⁹²

Jiná událost, která pomluvu moskevského rozhlasu doslova zesměšnila, se stala několik týdnů před vysíláním. Hlavní římský rabín Israel Zolli a jeho manželka Emma při široce sledovaném obřadu 13. února 1945 konvertovali ke katolicismu. Zolli přijal křesťanské jméno Eugenio na počest muže, jenž – podle něj – udělal pro ochranu Židů za války tolik, na počest papeže Pia XII., civilním jménem Eugenio Pacelli. Zolli ve svých pamětech z roku 1945 píše:

Žádný hrdina v dějinách neshromáždil takovou armádu; armádu kněží, kteří pracují ve městech a vesnicích, kde poskytují chléb pronásledovaným a pasy uprchlíkům. Řádové sestry nabízejí pohostinství prchajícím ženám ve svých jídelnách. Představení klášterů vycházejí do noci vstříc německým vojákům, kteří hledají své oběti... Pia XII. následovali v této dobročinnosti všichni, horlivě a beze strachu ze smrti.⁹³

Ten, kdo u toho přímo v centru fašistické perzekuce Židů nebyl, možná těžko porozumí, proč rabín Zolli použil jméno papeže Pia XII. Zolli však na vlastní oči viděl, že tisíce a tisíce lidí z jeho židovské obce, lidí, které znal a miloval, zachránil Pius XII. A Zolli se rozhodl vyjádřit mu úctu po svém. Napsal, že jeho konverze vycházela ze skutečného náboženského prozření, ale křesťanské jméno Eugenio a papeže jako svého patrona si vybral proto, aby mu poděkoval za jeho úsilí při ochraně Židů za války.

Insinuace moskevského rozhlasu, že Pius XII. byl „Hitlerův papež“, nevyvolala na západě žádný ohlas. Lidé měli totiž papežovu statečnou podporu Spojenců a velkorysou pomoc Židům za druhé světové války stále v čerstvé paměti. Tohoto muže velmi dobře znali a pomluva se nemohla uchytit. Dobře to vyjádřila slova nejvyšších západních autorit.

Prezident Franklin D. Roosevelt napsal 3. srpna 1944 papeži:

Chci při této příležitosti vyjádřit Vaší Svatosti své nejupřímnější uznání za hojné činy, které uskutečnil Svatý stolec ... při poskytování pomoci obětem rasové a náboženské perzekuce.⁹⁴

92 Lapide, s. 131.

93 Eugenio Zolli: *Why I Became a Catholic*. New Hope, KY, Roman Catholic Books 1997, s. 187.

94 Myron C. Taylor (ed.): *Wartime Correspondence Between President Roosevelt and Pope Pius XII*. New York, Macmillan 1947, s. 113.

Winston Churchill 6. září 1944 řekl: „Dnes jsem hovořil s nejdůležitějším mužem naší doby.“⁹⁵ Churchill obdivoval Piovu „prostotu, upřímnost a sílu“.⁹⁶ Albert Einstein napsal: „Proti Hitlerovu útoku na svobodu protestovala pouze katolická církev. Do té doby jsem se o církev nijak nezajímal, ale dnes k ní cítím velký obdiv, jelikož samotná měla odvalu bojovat za duchovní pravdu a mravní svobodu.“⁹⁷ Sekulární časopis *Wisdom* otiskl úvodník s textem: „Žádná z významných postav naší doby není tak všeobecně uznávána lidmi všech vyznání jako papež Pius XII.“⁹⁸

Papežem se Eugenio kardinál Pacelli stal 2. března 1939, v době, kdy svět stál na pokraji války. Od prvních dnů na papežském stolci se jednoznačně stavěl na stranu spojenců proti Hitlerovi. Den po korunovaci vykonal Pius několik schůzek s americkým velvyslancem v Anglii Josephem P. Kennedym (otcem budoucího prezidenta). Kennedy pak svým nadřízeným na ministerstvu zahraničí USA sdělil, že nový papež cítí „podvědomou zaujatost, která povstává z jeho přesvědčení, že nacismus a fašismus jsou propohanské a jako propohanské útočí na kořeny víry“. Pia velice zneklidňovaly „dobové trendy“. Kennedy se však domníval, že by bylo prozíravé nechat si tyto názory pro sebe, a doporučoval papeži, aby vstoupil do jednání s Říší.⁹⁹

Během války se mnozí Němci podíleli na odbojové činnosti. Jeden z nejambicióznějších plánů se na konci roku 1939 zrodil ve vrchním velení německých ozbrojených sil a jeho cílem bylo svržení Hitlera. V jiných zemích vyvolal protihitlerovský puč velký rozruch. Kdyby tím začala vzpoura, Britové a Francouzi by získali významnou vojenskou výhodu. Mohli by obsadit Německo a vykonat přísnou spravedlnost. Vzbouřenci se proto chtěli se Spojenci dohodnout.

Jediným neutrálním vůdcem, kterému odboj důvěřoval, byl papež Pius XII. Významný protestantský kněz Dietrich Bonhöffer už s Vatikánem o své odbojové

95 Anton J. Gahlinger: I Served the Pope. The Mission Press, Techny, IL 1952, s. 6. Viz Churchill Talks with Pope on Peace; Vatican Quarters Gratified at Outcome Said to Promise a Profound Effect on Terms. *New York Times*, 26 srpna 1944.

96 Anne O'Hare McCormick: *Vatican Journal 1921–1954*. New York, Farrar, Straus & Cudahy 1957, s. 123 (podle vydání *New York Times* ze 6. září 1944). Pius označil Churchilla jako velmi schopného tolerantního; tamtéž.

97 German Martyrs. *Time*, 23 prosince 1940, s. 38 (Einsteinův citát). *Lapide*, s. 251.

98 Acknowledging the Men and Women of Wisdom. *Wisdom*, září 1957, s. 2.

99 Charles R. Gallagher: Personal, Private Views – A newly discovered report from 1938 reveals Cardinal Pacelli's anti-Nazi stance. *America*, 1. září 2003. Viz t. Will Swift: *The Kennedys Amidst the Gathering Storm*. Washington, DC, Smithsonian Books 2008, s. 361 (Kennedy dal Rooseveltovi dopis od papeže „odsuzující Hitlerovu zradu křesťanských hodnot“.)

práci komunikoval.¹⁰⁰ Autoři tohoto plánu požádali mnichovského advokáta Josefa Müllera, aby se vydal do Vatikánu a požádal papeže o zprostředkování mírové dohody.

Navzdory obavám, že by to mohlo poškodit neutralitu Vatikánu, předával papež zprávy mezi Müllerem a Brity. Müller také několikrát doručil informace týkající se vojenských plánů a pohybů vojsk. Pius odesílal tato varování vládám ohrožených zemí.¹⁰¹ Dokonce 28. února 1940 tři čtvrtě hodiny jednal s americkým velvyslancem v Itálii a předal mu množství potenciálně užitečných vojenských informací.¹⁰² Dle mnohých názorů se „nikdy v dějinách žádný papež nepodílel tak ochotně na spiknutí s cílem násilím svrhnout tyрана“.¹⁰³

-
- 100 Fabian von Schlabrendorff, protestant a německý odbojář, napsal v roce 1945 sdělení americkému generálovi Williamu (Wild Billovi) Donovanovi, v němž sdělil, že „Müller má od katolické církve příkaz jednat se zástupci protestantské církve s cílem sladit postupy v boji proti Hitlerovi.“ Memorandum to General Donovan from Fabian von Schlabrendorff. Viz t. Schlabrendorff: *The Secret War against Hitler*. Pius navázal spojení s významným protestantským vůdcem odboje Dietrichem Bonhöfferem, jenž se pak zapojil do spiknutí s cílem zabít Hitlera. Bonhöfferův blízký přítel a také odbojář Eberhard Bethge mu napsal, že byl přijat papežem. Eberhard Bethge (ed.): *Dietrich Bonhöffer – Letters and Papers from Prison* 214. Collier Books, New York rozšířené vyd. 1971. V tomto souboru korespondence Bethge uvádí, že nejasná informace se týká setkání s blízkými spolupracovníky papeže Pia XII. monsignory Robertem Leiberem a Johannesem Schönhöfferem, „kteří byli do spiknutí zapojeni“. Tamtéž, s. 267, n. 152.
- 101 Tajná zpráva britského poselstva u Svatého stolce, 12. ledna 1940. British Public Record Office, FO 800/318 (oznamuje přípravu německé ofenzivy). Osobní a tajná zpráva britského poselstva u Svatého stolce, British Public Record Office, FO 371/24405 (sdělení o chystaném útoku na Belgii a dalších plánech invaze do Francie. Jedna ze zpráv od Müllera se týkala Hitlerova projevu v nacionálně socialistickém Ordensburgu (výcvikovém středisku mladých stranických předáků) v Sonthofenu, kdy vykřikoval, že katolickou církev rozšlápane jako ropuchu. Harold C. Deutsch: *The Conspiracy Against Hitler in the Twilight War*. Minneapolis, University of Minnesota Press, 1968, s. 338–339.
- 102 Telegram amerického velvyslance v Itálii (Phillipse) ministru zahraničí z 28. února 1940. In: *United States Department of State, Foreign Relations of the United States, Diplomatic Papers, 1940, sv. I (General)*. United States Government Printing Office, Washington, DC 1959, s. 126. (Zmiňuje se o bezpečnosti Francie a Anglie, o náladách v Německu a německých ozbrojených silách, zdrojích Německa v případě dlouhé války a o postoji Itálie k válce.)
- 103 Owen Chadwick: *A History of Christianity*. New York, St. Martin's Press 1995, s. 91.

V květnu 1940 odeslali protihitlerovští Němci do Vatikánu zprávu obsahující obavu z německého plánu invaze do Holandska, Lucemburska a Belgie.¹⁰⁴ Pius předal toto sdělení Spojencům.¹⁰⁵ Spojenci však upozornění nedokázali využít. Dne 10. května 1940 do těchto zemí vstoupily německé jednotky. Ještě téhož dne večer napsal papež tři soustrastné dopisy, které byly telegraficky odeslány holandské královně, belgickému králi a lucemburské velkovévodkyni.¹⁰⁶ Dopis byl také 12. května otištěn na první straně vatikánských novin.¹⁰⁷ (Většina ze 180 000 výtisků byla zabavena krátce po jejich dodání do novinových stánků; kameloti byli krutě zbiti.¹⁰⁸)

Mussolini považoval telegramy za osobní urážku. Papeže nazval „chorobou, která škodí italskému životu“ a slíbil, že „rušivého faráře“ osobně odstraní.¹⁰⁹ Šéfredaktor fašistického časopisu *Regime fascista* v říjnu 1942 napsal: „Církev svými snahami o maření účelného řešení židovského problému páchá zločin proti Nové Evropě.“¹¹⁰

Londýnský časopis *Tablet* 24. října uvedl, že Třetí říše ze znechucení nad množstvím Židů, kteří byli na naléhání Vatikánu propuštěni z nacisty okupovaných oblastí, rozšířila deset milionů výtisků letáku, jenž tvrdil, že papež Pius XII. způsobil v katolickém světě oslabení důvěry.¹¹¹ Leták uváděl, že předchozí papežové nebyli k Židům tak vlídní a že tento „prožidovský“ papež je jediný, „kdo považoval za nutné intervenovat ve prospěch Židů“.¹¹² Svou nespokojenost s „protidiktátorskými podrazy“, které se objevily v *L'Osservatore Romano*, dal najevo také Mussolini.¹¹³

104 Výpověď Dr. Giuseppe Müllera, 24. ledna 1969, před kněžským tribunálem mnichovského vikariátu k blahorečení Pia XII. (Eugenia Pacelliho), část II., s. 755.

105 Gilbert (1981), s. 59. Deutsch, s. 338–39. Le cardinal Maglione au nonce a Bruxelles Micara et a l'internonce a La Haye Giobbe, 3. května 1940, Actes et Documents, sv. 1, s. 436, č. 293.

106 Viz Wright, s. 1930. Charles Rankin: Pius the Man and His Efforts for Peace. In: *The Pope Speaks*, s. 113.

107 Messaggi del Santo Padre, ai Sovrani del Belgio, dell'Olanda e del Lussemburgo. *L'Osservatore Romano*, 12. května 1940.

108 Cianfarra, s. 226–27. Hatch – Walshe, s. 152. Charles Rankin: Pius the Man and His Efforts for Peace. In: *The Pope Speaks*, s. 114.

109 Hatch – Walshe, s. 152.

110 Lapidé, s. 137.

111 *The Tablet* (London), 24. října 1942, s. 202 (cituje *Jewish Chronicle*).

112 Tamtéž.

113 *The Ciano Diaries*, s. 537, 538. Podle Ciana chtěl Mussolini rozbít několik dubových palic, byl však od toho odrazen, jelikož prestiž církve byla velmi vysoká. Tamtéž, s. 538–39.

Američtí biskupové vydali 14. listopadu 1942 jednoznačně prožidovské prohlášení, v němž se papežovo jméno objevilo třikrát:

Po vražedném útoku na Polsko začalo promyšlené a systematické vyhazování lidí tohoto národa, zcela popírající sebemenší zdání lidskosti. Tatáž ďábelská metoda je používána i proti mnohým jiným národům. Cítíme hluboký odpor proti krutému a nelidskému zacházení s Židy v porobených zemích, s bezbrannými lidmi, kteří nevyznávají naši víru ... Jsme hluboce pohnuti zatýkáním a týráním Židů a nedokážeme zadržet slzy soucitu. Pozvedáme svůj hlas ve jménu lidstva a křesťanských zásad ... Nedokážeme dostatečně silně odsoudit nelidské zacházení, jímž jsou Židé v mnoha zemích postiženi.¹¹⁴

Pius XII. jim za jejich příspěvek poslal děkovný dopis.¹¹⁵ Jednomu španělskému diplomatovi také řekl: „Jestli Němci zvítězí, nastane období nejkrutější perzekuce, jakou kdy křesťané zažili.“¹¹⁶

Na konci roku 1942 zaslal Pius biskupům v nacisty obsazeném Polsku tři dopisy, v nichž jim vyjádřil svou podporu. Biskupové je měli přečíst věřícím. Všichni papeži poděkovali, ale sdělili přitom, že jeho slova nemohou zveřejnit, ani je číst nahlas. Krakovský biskup Adam Stefan Sapieha to vysvětlil v dopisu datovaném 28. října: „Netěší nás, že nemůžeme předat dopis Vaší Svatosti našim věřícím, ale způsobilo by to záminku k další perzekuci a jsme již v podezření, že komunikujeme se Svatým stolcem.“ Pius tuto informaci později citoval v dopisu berlínskému biskupovi Konradu von Preysing:

Ponecháváme na [lokálních] biskupech, aby sami zvážili okolnosti a rozhodli se, zda se toho zdrží, aby zabránili většímu zlu. Bude to vhodné v případech, kdy by za veřejná prohlášení biskupů hrozila odvetná a nátlaková opatření. Je to jeden z důvodů, proč i my jsme ve svých veřejných projevech zdrženliví. Našemu postoji dávají oprávnění

114 The Catholic News, November 21, 1942, přetištěno v Secretariat for Ecumenical and Interreligious Affairs, National Conference of Bishops, Catholics Remember the Holocaust. United States Catholic Conference, Washington 1998, s. 17.

115 Holy Father Extends Thanks to American Catholics for Aid. The Catholic News, 21. listopadu 1942.

116 British Public Records Office, INF 1/893.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.